ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

45-дахи жэлээ гарана.

БУРЯАД ҮНЭН

№ 5 (11603)
1968 оной январиин 6, суббото
сэн 2 мүнгэн

-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

ТАБАН ЖЭЛЫЕ — БОЛЗОРҺОО УРИД!

ЭРШЭ ДҮҮРЭН

Улаан-Үдын судна заһабарилгын заводой хүдэлмэришэд эбтэй эетэй хүдэлжэ, эрхим һайн ажалаар Совет оронойнгоо 50 жэлэй ойе угтаа бэлэй. Түүхэтэ 50 жэлэй гүйсэһэн жэлые үдэшэн, манай коллектив 1967 оной түсэбые декабрь һарын 26-да дүүргээ. Харин 1-дэхи, 6-дахи, 7-дохи, 9-дэхи цехүүдэй хүдэлмэришэд үшөө ноябрь һара соо жэлэйнгээ түсэб дүүргэжэ, табан жэлэйнгээ гурбадахи жэлэй продукци бүтээжэ эхилээ һэн. Заводой бүтээн гаргадаг продукци Ангарска болон Братска ГЭС-үүдэй барилгануудта, уужам үргэн Сибириин, Зүүн зүгэй бассейнүүдтэ эльгээгдэжэ байдаг юм.

Агууехэ В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойн баярта эрхим һайн бэлэг бариха гэжэ шиидэһэн хүдэлмэришэд табан жэлэйнгээ түсэбые 1970 оной декабриин 20 хүрэтэр дүүргэхэ гэбэ. Манай заводой хүдэлмэришэд болон инженернүүд, алба хаагшад табан жэлэйнгээ түсэбһөө гадуур олохон мянган түхэригэй элдэб зүйлэй продукци бүтээн гаргаха, 160 бүлын нүүн орохо шэнэ гэр, хүүгэдэй саад, столово болон залуу хүдэлмэришэдэй байха хамтын байра табан жэлэй дүүрэтэр бариха гэжэ хараална. Энэ бүхы хараа болзорнуудаа дүүргэхэ байһандаа хүдэлмэришэд найдана.

Д. БАЛДАНОВ.

...ҮЛЕЭҺЭН ...ГЫНЬ ЕРЭБЭ

...шод зунһаа, намарһаа ... шэнэ түлнүүдые хайшан ...аа олоор, гарзагүйгөөр аба... ...мэлзэн, бэеэ зэһэн хүлеэ... ...һан. Тэрэ сагынь одоол ... хонишодой хүдэлмэриин ...н һаһа оробо.

Хоринин Анаагай совхозой отаранууд дээгүүр түрүүшын хурьгад маарaлдаа. Нүхэд Маланья Балсамбуева, Цыдендамба Самбуев гэгшэдэй хонид эдэ үдэрнүүдтэ хурьгалжа эхилбэ. Түрүүшын арбаад хурьгад тэндэ бии болоо.

Совхоз үбэлэй үедэ 2700 хурьга абахын орондо 3300 хүргэхэ һанаатай. Мүнөө хурьгашад старануудта ошонхой.

В. АБИДУЕВ.

...ШЭНЭ ПРЕДПРИЯТИ

...холодильник, хубсаһа угаа... ...машина, пылесос, электро... ...к гэхэ мэтын гэрэй эдлэл ... айл хото, хүдөөгэй ...е нютагта үсөөн. Теэд тэ... ...е заһабарилха тусхай мас... ...нүүд хомор байдаг. ...аяа хото городһоо холо ... нютагай зондо түбэгтэй ...л ушарна.

... ушарые хараадаа абан, ...бликын хүн зоной ажа... ...най хэрэглэмжэ хангаха ...терство шэнэ жэлһээ ..., Улаан-Үдын «Рембыт... ...ор» комбинадай дэргэдэ ...й предприяти эмхидхэбэ.

...дэ зоной гэр соогоо хэ... ...дэг орёо оньһото элдэб хэрэгсэлнүүдые заһабарилха байна. Тинхэдэ предприятиин мэргэжэлтэд республикын бүхы аймагуудаар нүүдэл мастерской ябуулжа, заһабарида орохо зүйлнүүдэй захил абаха: боломоор юумэнүүдыень тэндэнь заһаха, үгыень Улаан-Үдэ асаржа заһабарилха юм. Тиимэ нүүдэл мастерскойнууд мүнөө ябажа эхилхэнь. Гадна энэ үйлэдбэриин түлөөлэгшэд—мэргэжэлтэд аймагай промбыткомбинадай дэргэдэ байжа, улад зоной захил абаха ба түбэй мастерскойдо заһабарилагдаһан приборнуудые эзэдтэнь хүргэхэ уялгатай.

П. ГРИГОРЬЕВ.

Мүнөө үедэ Загарайн аймагай XXI партсъездын нэрэмжэтэ колхозой хонишон Михаил Зубакинда минуташье миин һууха туха болоногүй. Хонид турана, ноохоёо гээнэгүй гү, хэр дэлгэнэжэ ябанаб гэжэ хараха хэрэгтэй. Турахаяа һанаашадыень дары илгажа эдеэлүүлхэ шухала. Һаянай хурьгад олон гаража эхилбэ. Отарадань бухыдоо 70 гаран хурьгад абтанхай.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (зүүн гарһаа) хонишон М. С. Зубакин. М. НАМЖИЛОВАЙ фото.

...ТҮРҮҮШЫН ҮДЭРҺӨӨ ЭРШЭМТЭЙ ШАНГААР

...еспубликымнай промыш... ...енностиин хүдэлмэришэд та... ...жэлэй гурбадахи жэлэй тү... ...шын үдэрһөө эршэмтэй ...гаар ажаллажа эхилээ. ... коллектив үдэрэйнгөө ...ри үлүүлэн дүүргэжэ, та... ...жэлые болзорһоонь урид ...эхэ бата үндэһэ һуури ...жа байнхай.

* * *

...ЛУУТА-НУУРАЙ ШАХТО... ...АВЛЕНИИН шахтернууд ...иин түрүүшын үдэрэй ...ри холо үлүүлэн дүүргэв. ...эр нэгэ үдэр түсэбһөө га... ...582 тонно шулуу нүүрһэ ...ан гаргаа. Шулуу нүүрһэ ..., нээмэл аргаар малтан ...г Холбоолжоной уурхайн ...ктив (начальнигынь нүхэр ...н) январиин 2-ой үдэр ...аа шэнэ амжалта туйла... ...ндэхи нүүрһэшэд нэгэ ...н даабариһаа гадуур 1261 ... шулуу шүүрһэ малтаһан ...

...шэтэ ажалаараа мэдээжэ ...он экскаваторай маши... Петр Васильевич Бала... ...иков, экскаваторай ма... ...стнүүд Семен Кузьмич ...енко, Петр Илларионович ...алов, Григорий Констан... ...ич Брылев шэнэ жэлэй ...й вахтада жагсажа, даа... ... холо үлүүлһэн юм.

...энһээ урда, үнгэрһэн ... шулуу нүүрһэнэй мал... ...ха газарые бэлдэхэ ажал ... бэшээр һаатуулагдадаг ...аа. Харин шэнэ жэлэй тү... ...ын үдэрнүүдтэ энэ ажал дүүргэгдэжэ эхилээ.

Шахтоуправлени 1967 оной түсэбһөө гадуур 47,8 мянган тонно шулуу нүүрһэ малтаһан байна. Энэ жэлдэ түсэбынь бүри ехэ болоо. Хэрбээ үнгэрһэн жэлдэ нэгэ миллион 70 мянган тонно шулуу нүүрһэ малтаха түсэбтэй байгаа һаа, 1968 ондо нэгэ миллион 190 мянган тонно малтаха юм. Шахтёрнууд дээшэлүүлэгдэһэн энэ даабаряа дүүргэхэ байһандаа этигэнэ.

* * *

«ЗАБАЙКАЛЛЕС» КОМБИНАДАЙ модо бэлэдхэдэг, модо болбосоруулдаг предприятинууд ондоо гүрэнүүдтэ продукци эльгээхэ даабаряа дүүргэжэ эхилээ. Шпала, хюрөөдэмэл материал, хабтагар модо эльгээхэ захил Куба, Япон, Монголой Арадай Республикаһаа абтаа.

Онохойн модоной комбинат январиин 4-нэй үдэр дүрбэн вагон шпала ашажа, холын Куба ябуулһан байна. Энэ комбинат 1968 оной түрүүшын кварталай туршада 14 мянган шпала ондоо гүрэнүүдтэ эльгээхэ даабаритай. Эгээл түрүүлэн Кубын Республикын захилаар шпала эльгээгдэжэ байна.

Республикымнай модошод аха дүү Монголой Арадай Республикын захилые саг болзор соонь дүүргэхэ хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулдаг. Тэдэнэй захилаар Хандагатайн леспромхозой хүдэлмэришэд түрүүшын 8 вагон гэхэ гү, али 240 кубометр хабтагар модо ашажа ябуулаа. Энээнһээ гадна, жэлэй 1-дэхи кварталай хугасаада 1300 кубометр хюрөөдэмэл материал МНР-тэ эльгээгдэхэ юм.

«Забайкаллес» комбинадай предприятинууд январь һарын туршада 788 вагон хабтагар модо ондоо гүрэнүүдтэ эльгээхэ захил абанхай. Январиин түрүүшын дүрбэн үдэрэй туршада 46 вагон модон Япон ашагдажа ябуулагдаһан байна.

* * *

УЛААН-ҮДЫН НАРИН СЭМБЫН фабрикын коллектив эдэ үдэрнүүдтэ оролдосотой һайнаар ажаллажа байна. Ажалай түрүүшын гурбан үдэрэй даабари амжалтатайгаар дүүргэгдэв. Эдэ үдэрнүүдтэ 10 тонно ноохон ээрэгдээ, 10 мянга 369 метр бүд нэхэгдээ, 7 мянга 827 метр бэлэн продукци бүтээн гаргагдаа.

Табан жэлые болзорһоонь урид дүүргэхэ мүрысөө үүсхэһэн энэ коллектив арга боломжоёо элирүүлэн хэрэглэхэ гэжэ оролдон, шэнэ жэлдэ шэнэ хүсэ шадал гарган ажаллажа эхилээ. Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхын, продукциин шанар һайжаруулхын тула шэнэ түхеэрэлгэ тодхогдожо байнхай. Ноохо һамнаха шэнэ аппарат тодхолго, эдэ үдэрнүүдтэ дүүргэгдээ. Мүнөө энэ аппарат шалгагдажа байна. Тэрэнь һапар хүдэлгэгдэжэ туршагдахань. Хоёрдохи аппарат тодхогдожо байна.

ДУРАСХААЛТА ЧАС

Үнгэрһэн түүхэтэ жэлэй баргдуутай байтар манай совхоздо нэгэ һонин ушар болобо. Колесовско һү һаалиин 1-дэхи фермын һаалишан Зоя Петровна Аверина үнеэн бүриһөө 3000 килограмм һү һааба. Бүхы 16 үнеэдһээ һаагдаһан һүнэйнь хэмжээн 51,5 мянган центнертэ хүрэбэ. Үнеэн бүриһөө нимэ ехэ һү һааһан ушар манай совхозой, мүн аймагай түүхэдэ урдань үзэгдөөгүй юм.

Зоя Петровнагай габшагай ажалые тэмдэглэн, КПСС-эй обком ба Кабанскын райком тэрээндэ грамотануудые барюулаа. Совхозой дирекци, партком ба профсоюзай рабочком Зоя Петровнада дурасхаалта тэмдэг болгон, стол дээрэ табидаг час амаршалгын адрестайгаар барюулба. Сугтаа хүдэлдэг нүхэдынь нүхэр Авериная ханн халуунаар амаршалба, бүри ехэ амжалта туйлахыень хүсэбэ.

Найман жэлдэ һаалишанаар хүдэлһэн энэ түрүү малшан амжалтаяа улам бүри арьбадхажа ябадаг. Жэшээнь, 1966 ондо үнеэн бүриһөө 2650 килограмм һү һааһан юм. Харин тэрэ һайн үрэ дүнгынь үнгэрһэн жэлдэ олоной шадабари болоо. Эндэхи бүхы һаалишад нёдондо үнеэн бүриһөө дунда зэргээр нимэ хэмжээнэй һү һаагаа ха юм. 1968 ондо тэдэнэй уялга—2900 килограмм!

П. АСТРАХАНЦЕВ,
парткомой секретарь.

ВЛКСМ-эй ОБКОМОЙ ПЛЕНУМ

Үсэгэлдэр ВЛКСМ-эй Буряадай обкомой ээлжээтэ пленум зарлагдаад, хоёр асуудал зүбшэн хэлсэһэн байна. «Республикын комсомолшууд болон залуушуулай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэриин хэр зэргээр ябуулагдажа байһан, энэ хэрэгые саашадань һайжаруулха хэмжээнүүд тухай» ВЛКСМ-эй обкомой секретарь Галина Жукова элидхэл хэбэ.

Пленум дээрэ зүбшэгдэһэн хоёрдохи асуудалаар «Ленинэй комсомолой байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойе амжалта түгэсөөр угтахын тула областной комсомольско организациин бэелүүлхэ зорилгонууд тухай» ВЛКСМ-эй обкомой секретарь Вячеслав Подлесков элидхэл хээ. Энэ элидхэл соо республикын комсомолой организацинуудай бэелүүлхэ хэмжээ ябуулганууд дэлгэрэнгыгээр тодорхойлогдобо.

Хэлсэгдэһэн асуудалнуудаараа обкомой пленум тодорхой шиидхэбэринүүдые баталан абаба.

ФЕРМЭ ДЭЭРЭХИ ПАРТИЙНА БҮЛЭГ

Харганаагай һү һаалиин фермэ һаял болотор гээгдэнги, малай ашаг шэмэ багаар абадаг коллективүүдэй тоодо ородог байһан. Тинхэдэ Кировэй нэрэмжэтэ колхозойньшье (Улаан-Үдын аймаг) байдал һүрхэй бэшэ, баһал ахиршаг байгаа. Харин һүүлэй үедэ партийна организациинь ажал ябуулга, хүтэлбэрилхы шадабари элитэ һайжаржа, үйлэдбэриин хэрэгтэ горитой хубилалта боложо эхилээ. Партийна нүлөөгөө үргэдхөөд, коммунист бүхэнэй үүргэеэ дээшэлүүлээд, харюусалгаяа шангадхаад байхада, нимэ һайн шэнжэгэй хубилалта болохо ёһотойшье ха юм даа.

Теэд энэ Харганаагай фермын байдал яагаад һайжарааб? Колхозой партийна организациин хүтэлбэрилэгшэд нэн түрүүндэ эндэхи коммунистнуудые олон болгоо. Тэрэнэй зэргээр түс фермэдэ мүнөө долоон хүнһөө бүридэһэн партийна бүлэг хүдэлжэ байна. Тиигэжэ фермэ дээрэхи партийна хүсые эмхидхэн нэгэдүүлжэ, хүтэлбэритэй болгоо. Коммунист бүхэн түс тустаа ямар нэгэн даабаритай, харюусалгатайгаар хүдэлнэ. Фермын коллективэй хүдэлмэриие хиналта дороо абанхай. Үе үе болоод лэ фермынгээ байдал тушаа хөөрэлдэжэ, саашанхи зорилгоёо хамтааран тодорхойлжо, малшадай дунда мүрысөө эмхидхэжэ, тэрэнэй аша туһатай байхын түлөө тэмсэжэ байдаг болоһонһоо һайн үрэ дүн гаража эхилээ.

Урдань үнеэн бүриһөө 1400 килограмм һү һаадаг хүн эрхим гэжэ тоологдодог байгаа һаа, харин үнгэрэгшэ жэлдэ эндэхи һаалишад дунда зэргээр үнеэн бүриһөө 1900 гаран килограмм һү һаагаа. Һү һаалгые нигэжэ дээшэлүүлһэн фермын коллектив 1967 ондо гүрэндэ һү тушааха түсэбөө бүри октябрь һарада дүүргэһэн юм. Мүнөө энэ фермын малшад табан жэлэйнгээ түсэб болзорһоонь урид дүүргэхэ гэһэн ехэ мүрысөөндэ нэгэн һаналтайгаар, эршэ зоригтойгоор оролсоод байна. Тиихэтээ хамта һаалишадай дунда нимэ мүрысөө улам үргэнөөр дэлгэрүүлээ, үбэлэй һарануудта үнеэн бүриһөө 1000-һаа доошо бэшэ литр һү һааяа гэһэн уряатайгаар аймагайнгаа һү һаалиин фермэ, гүүртэнүүдэй бүхы хүдэлмэрилэгшэдтэ хандаа.

Нимэ амжалта өөрөө ерээгүй, нимэ эдэбхи үүсхэл өөрөө түрөөгүй. Энэ хэрэгтэ эндэхи коммунистнуудай, партийна бүлэгэй оруулһан хубита эли бодо харагдана. Ниитэ-политическэ хүдэлмэри ябуулха мүрысөө эмхидхэхэдээ, партийна бүлэгэйхид үйлэдбэриин хэрэг шиидхэлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадана. Түрүү арга дүршэл ажалдаа ашагтайгаар нэбтэрүүлхые оролдоно. Малай тэжээл зүбөөр буйлуулжа, амта шэмэ һайса оруулжа шадаһанай аша туһаар лэ мүнөө энэ фермын һаамхай үнеэн бүхэн үдэртөө 11 тэжээлэй единицэ хүрэтэр хоол эдинэ бшуу. Энэмнай зоотехническэ заабариин ёһоор яһалал болохотой тэжээл гээшэ ааб даа. Эндэ үдэр бүхэндэ хоёр тонноһоо дээшэ тэжээл гидролизно аргаар буйлуулагдана. Энэ хүдэлмэриие бүлэгэй эмхидхэлшэ нүхэр Будаев өөрөө даадаг.

Партийна бүлэг эхин организациин тон шухала хубинь шуу. Коммунистнуудай нимэ нэгэдэл өөрынгөө бодото, дайшалхы хэрэг үйлөөр партийна организациин урдаа табиһан зорилгонуудые эдэбхитэйгээр бэелүүлэлсэнэ, ехэ туһа хүргэлсэнэ. Хэнэйшье мэдэһээр, колхоз болон совхозой һалбари олон, хоорондоо өөрсэ илгаатай, партийна организацинуудынь томо байна бшуу. Нимэ болохолоороо, коммунистнуудые байһан байһан участогууд дээрэнь нэгэдүүлжэ, бүлэг болгоод хүтэлбэрилхэ гээшэ тон шухала, аша туһаар ехэ ябуулга болоно гэжэ эндэ хэлэгдэһэн нэгэ жэшээ дээрэһээ элирнэ. Партийна бүлэгүүдые үйлэдбэриин ямар нэгэн участок гү, али һалбарида эмхидхэхэдэ, коммунист бүхэнэй харюусалга дээшэлүүлнэ, эдэбхи үүсхэлынь бадаруулна, урдахи зорилгоёо мэргэнээр, зоримгойгоор бэелүүлхэ нүхэсэл олгоно.

Ушар тиимэһээ малай фермэнүүд дээрэ партийна бүлэгүүдые тогтоолго ехэ удхатай хэрэг болоно. Мал ажалнай колхоз, совхозуудай шиидхэхы, олзо ехэтэй, тиихэтээ хамта орёо, өөрын онсо ушар байдалтай һалбари ха юм. Бүхы малшаднай Агууехэ Октябриин 50 жэлэй хүндэлэлдэ дэлгэрһэн мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадажа, али зэргын ехэ амжалта туйлаа гээшэб. Мүнөө табан жэлэй түсэбөө болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө бүгэдэ ниитын мүрысөөндэ хамсыгаа шуужа оролсонхой, түс тустаа өөрынгөө зорилгые тодорхойлонхой байһаниинь мэдээжэ. Энэ мүрысөө хэн эмхидхэхэб, толгойлхоб? Коммунистнууд, партийна бүлэгүүд. Гэхэтэй хамта эдэнэй хүдэлмэридэ шиидхэбэрээ үшөө хүсэд олоодүй асуудалнуудай бии байһые арсахын аргагүй. Түрүү онол арга, дүй дүршэл, эрдэм наукын туйлалтануудые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ, малшадта таатай зохид эрхэ байдал хангаха гэхэһээ эхилээд, тоолохо болоо һаа олон ааб даа. Эдэниие хэн шиидхэжэ шадахаб? Коммунистнууд, партийна бүлэгүүд.

Фермэ бүхэндэ коммунистнуудые шадаал һаа олоор табижа, партийна нүлөө үргэдхэжэ шадабал, эдэ бүхы зорилгонуудые шиидхэхэ хэрэгэй урагшатай һайнаар бүтэхэнь дамжаггүй. Партком болон партбюрнууд ажал ябуулгаяа нимэ бүлэгүүдээр дамжуулан эмхидхэбэл, бүри тодорхой мэргэн, дайшалхы шэглэлтэй болохо һэн. Юуб гэхэдэ, үйлэдбэри дээрэ, тусхай участок дээрэ хүдэлжэ байһан коммунистнууд өөрынгөө байдалые хэнһээшье үлүүгээр мэдэнэ ха юм. Тэдэнэр тэндээ эзэн байна бшуу. Эгээ мүнөө мал ажалай тон харюусалгатай хаһа түлэг оронхой. Нимэ үеын дүүрэхэнь үшөө холо. Ушар нимэһээ томо томо фермэ, гүүртэ дээгүүр, хонишодой бригадануудта партийна бүлэгүүдые эмхидхэн байгуулжа шадаһан партийна организацинууд илахал байха. Энэ талаар арга боломжошье партийна организаци бүхэндэ бии гээшэ.

Тиин гэһээ парти доторой хүдэлмэридэхи нимэ шухала хэрэгтэ һаналаа табидаггүй, хайша хэрэгээр хандадаг баримтануудай үшөө бии байдагынь гэмшэлтэй. Энээниие Хоринин аймагай зарим совхозуудай парткомуудай хүдэлмэри гэршэлнэ. Анаагай совхозой 3-дахи отделениин Байсын үбэрэй фермэдэ байгуулагдаһан партийна бүлэг хоёр жэлэй саана яһала һайнаар хүдэлдэг бэлэй. КПСС-эй райком тэрэ бүлэгэй хүдэлмэриин дүй дүршэлыешье согсолжо, тусхай хуудаһа гаргаһан байха. Теэд мүнөө... Мүнөө тэрэнэй һураг суу дуулдахаяа болинхой. Мүн тэрэ отделениин һү һаалиин Центральна фермэдэ баһал партийна бүлэг эмхидхэгдэһэн юм. Муу бэшээр хүдэлдэгшье байһан. Фермэньшье һайн тоотой байгаа. Гэбэшье энэ бүлэгтэ отделениин партбюро, совхозой партком ямаршье туһа хүргэнэгүй. Мүнөө тэрэ бүлэгэй хүдэлмэри унтаранги.

Үшөө нэгэ жэшээ дурдая. Хүрбын совхозой Тээгдын отделениин түбэй фермэдэ 40 гаран малшад хүдэлдэг. Партийна тусгаар эхин организаци болохоор коммунистнууд бии. Эндэ баһал бүлэг байһан гэхэ. Тиигээд эмхидхэлшэнь нёдондо үбэл үбшэлөөд, ажалһаа болиһон. Тэрэнһээ хойшо түс бүлэг саарһан дээрэ бии гэжэ тоотой аад, үнэндөө байхагүй. «Тэрэ бүлэгөө һэргээбэл яахаб» гэжэ совхозой парткомой секретарь нүхэр Жалсараевһаа асуухада: «Юрэдөө партийна бүлэгтэ һүзэгни үгы агша» гэжэ үлүү, хэрэггүй юумэн гэһэншүү харюу үгэдэг байна. Угаа буруу бодол, партийна шухала хэрэгтэ ёһон бусаар хандаһан ябадал болоно бшуу.

Партийна бүлэг—партийна организациин нэгэ хубинь, шиидхэхы участок дээрэ байдаг дайшалхы туһалагшань, түшэг тулгууринь болоно. Коммунистнуудай нимэ нэгэдэлнүүд шухалашье, орёо хүндэ асуудалнуудые шиидхэхэ гүйсэд шадабаритай хүсэн гээшэ. Зүгөөр тэрэ түшэг тулгуурииe, дайшалхы туһалагшые, шиидхэхы хүсые зүбөөр хүтэлбэрилхэ, эмхидхэхэ шухала. Энэ хадаа партийна организацинуудай, тэдэнэй хүтэлбэрилхы органуудай бэелүүлхэ, урдаа хараха зорилгонь болоно.

ҺҮҮЛЭЙ ҺОНИН

Сэрэгшэд—хүндэтэ эрхэтэд

...ИНСК, январиин 4. (ТАСС). «Минск ...ой хүндэтэ эрхэтэн» гэһэн нэрэ зэр... ...рсоведэй гүйсэдком бии болгобо. Эрэл... ...зоригтой танкист ябаһан Н. Н. Колы... Белоруссиин ниислэлэй түрүүшын хүн... ...эрхэтэн болобо. 1944 оной июлиин 3-... ...ертэ үглөөгүүр тэрэнэй экипаж Минск... ...до эгээл түрүүн сүмэрэн орогшодой тоо... ...ябалсаһан юм.

...инскые сүлөөлхын түлөө байлдаанда ...тэг зориг харуулһанайнгаа түлөө гвар... ...и капитан Колычев Советскэ Союзай ...й болоһон байгаа.

...үндэтэ эрхэгэнэй тоодо тэрэшэлэн тан... ... сэрэгшэдэй генерал-полковник, Совет... Союзай Герой А. С. Бурдейный гэгшэ ...лагдаба. Тэрэнэй командалһан корпу... ...частьнууд 1944 оной июлиин 3-лай ...үүр Минск хотодо түрүүлэн оролсо... ...юм.

МОСКВАҺАА МЭДЭЭСЭНЭ

НҮХЭР А. Н. КОСЫГИН ТЮМЕНЬ ЕРЭБЭ

ТЮМЕНЬ. (ТАСС). КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр А. Н. Косыгин январиин 4-дэ Тюмень ерэбэ.

Зэбүүрхэн б/з//Ш1111

Грециин демократуудтай һаналаа нэгэдэхэ Советскэ комитедэй президиум сэрэгэй фашис хунтаар хуули бусаар арестовалагдажа, түрмэ болон концлагерьнуудта хаагдаһан Грециин патриодуудые хамгаалха хэмжээ ябуулгануудые январиин 4-дэ зүбшэн хэлсэбэ. Комитедэй түрүүлэгшэ, уран зохёолшо С. С. Смирнов зүбшэгдэхэ асуудалаар мэдээсэл хээ.

Баталан абаһан шиидхэбэри соогоо комитедэй бүхы гэшүүд Грециин хархисуудай зоргоороо аашалжа, хүсэ хэрэглэжэ байһые эрид шууд буруушаажа, Элладын демократуудые хамгаалгада хүсэеэ нэгэдүүлхыень олониитые уряалба.

(ТАСС).

Бирмын национальна һайндэртэй дашарамдуулан

Гүрэнэйнгөө бэеэ даанхай байдалтай болоһоор 20 жэлэй ойе тэмдэглэжэ байһан Бирмын арадта Москвагай олониитын түлөөлэгшэд январиин 3-да халуун амаршалга хүргэбэ. Энэ ойдо зорюулагдаһан баярай үдэшэ Хани барисаанай байшанда болоо.

Суглаһагшадта халуунаар угтагдаһан Бирманскэ союзай СССР-тэхи элшэн сайд У Ба Со гэгшэ өөрынгөө ороной арадай зүгһөө совет хүнүүдтэ зол жаргал ба һалбарал хүгжэлтэ хүсэһэн байна.

(ТАСС).

ХИЛЫН саанаһаа

„ЖЭЛЭЙ ГОЛ УШАР“

МОНТЕВИДЕО. (ТАСС). «Октябриин социалис революциин 50 жэл—уласхоорондын гол ушар»,—тээд Уругвайн «Популар» газетэ үнгэрһэн жэлэй дүн согсолхо зуураа бэшэбэ. Коммунис болон хүдэлмэришэнэй партинуудай айхабтар олон түлөөлэгшэдэй хабаадалгатайгаар Москвада тэмдэглэгдэһэн Октябриин 50 жэлэй ойе Уругвайн коммунистнуудай орган хадаа уласхоорондын коммунис хүдэлөөнэй хэлбэришэгүй бата нэгэдэлтэй байһанай гэршэ гэһэн сэтгэлтэ үгэнэ.

Уласхоорондын коммунис болон хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй зэргые бэхижүүлхэ тон шухала байһан тухай бүхы делегацинууд мэдүүлээ гээд газетэ тэмдэглэнэ. Октябриин 50 жэлэй ой коммунис болон хүдэлмэришэнэй партинуудай шэнэ зүблөө зарлаха эшэ үндэһэн болоо үгөө.

Дэлхэйн коммунис хүдэлөөнэй хайшан гээд бата нэгэдэлтэй болохо арга зам олохын тулада уласхоорондын энэ шэнэ зүблөөн зарлагдахань гээд газетэ онсолон тэмдэглэнэ.

Коммунистнууд—моря гуудай профсоюзай хүтэлбэрилэгшэд

ЛОНДОН. (ТАСС). Коммунистнууд Гордон Норрис, Роджер Вудс гэгшэд Англиин морягуудай национальна профсоюзай гүйсэдкомой гэшүүдээр һунгагдаба.

Аргентинын компартиин 50 жэл

БУЭНОС-АЙРЕС. (ТАСС). Неделя бүри гарадаг Аргентинын «Нуэстра палабра» газетын нэгэ номер январиин 6-да гүйсэхээ байһан Аргентинын Коммунис партиин 50 жэлэй ойдо зорюулагдаба. Газетын хуудаһанууд дээрэ үнгэрһэн 50 жэл соо партиин хэһэн ажал ябуулга тухай тодорхойгоор хэлэгдэнэ.

Родезиин хойто зүгтэ дайн боло...

ДАР-ЭС-САЛАМ. (ТАСС). Родезиин хойто зүгтэхи Замбези мүрэн шадар африканска патриодууд болон Смидэй засагай сэрэгүүдэй хоорондо шанга тулалдаан дахин эхилбэ.

Замбиин ниислэл хото Лусакада Африкын национальна союз гэжэ партиин түлөөлэгшын мэдээсэһэнэй ёһоор, тэндэ болоһон шанга тулалдаан Зимбабвиин патриодууд Смидэй сэрэгүүдые ехэ гээлтэ хоролтодо оруулаа.

Дайсанай үшөө 7 самолёт унагаагдаба

ХАНОЙ. (ТАСС). Вьетнамай Демократическа Республикын агаарай обороны сэрэгүүд январиин 3-да олон хүн зонтой район дээгүүр ниидэжэ ерэһэн Америкын авиациин 7 самолёт буудан унагааба.

Вьетнамай арадай армиин сэрэгшэд болон ажалшад америкын хэдэн лётчигуудые плендэ абаа.

ДРВ-гэй газар дээрэ буудан унагаагдаһан Америкын самолёдуудай ниитэ тоо 2692 болоо.

МПЛА-гай штаб Анголо руу абаашагдахань

БРАЗЗАВИЛЬ. (ТАСС). Анголые сүлөөлхэ арадай хүдэлөөн (МПЛА) энэ жэлдэ штаб-квартираяа Браззавильһаа Анголо руу, хүдэлөөндэ хабаадагшадай хиналтада байһан районуудай нэгэндэ абаашаха гэһэн шиидхэбэри абаа.

США-гай шэнэ партиин амжалта

НЬЮ-ЙОРК, январиин 4. (ТАСС). Калифорнидо һаяхан байгуулагдаһан «Эб найрамдалай ба эрхэ сүлөөгэй түлөө» гэһэн политическэ партида 88 мянган гэшүүд оронхой. Энэ ушар дээрэһээ түс парти дурсагдагша штадтаа президентын түрүүшын шатын һунгалтада хабаадалсаха эрхэтэй болоо.

Февраль соо энэ партиин съезд үнгэргэгдэхөөр хараалагдана. Һүүлээрнь өөрынгөө фондодо мүнгэ суглуулха национальна кампани эхилхэ юм.

ДЕЛЕГАТ ТУХАЙ ХӨӨРӨӨН

ТҮРҮҮЛЭГШЫН НЭГЭ ҮДЭР

Николай Баторович хуушанайнгаа заншалаар үүр сүүрээр бодожо, конторо тээшээ алхална. Үглөөнэй арюухан агаар нюурыень алтайхаанаар эльбэн, нойрыень тараана. Колхозой конторо хүрэтэр холо бэшэ. Николай Баторович аалиар алхална. Юундэ мэгдэхэб? Урдань ута үдэрэй дабаан хүлеэнэ. Үдэр соо хэхэ юумэеэ үшөө үдэшэлэн хараалһаншье хадаа дахин бодожо үзэхэдэ үлүү бэшэ. Теэд тэрэниие ехэ үдэр хүлеэнэ: мүнөөдэр районно партийна конференци бшуу.

Түрүүлэгшэ бодолгото болонхой: конференциин делегат хадаа хэһэн ажал тухайгаа тоосохо ёһотой ха юм. Партиин гэшүүн Михеев тоосоото хугасаада райкомой этигэл найдабарине харюулжа шадаа гү? Түрүүлэгшээр һунгахадаа, ажахыемнай хүгжөөхэ, нииитын баялигые үсхэбэрилхэ гэһэн колхознигуудай захяае харюулжа шадаа гү?

Колхозой конторо хүрэтэр холо бэшэ. Теэд Николай Баторович бодолгодо абтан, аалиар алхалха зуураа, олые шэбшэнэ, олон хүлгөөтэ үдэр, һүнинүүдые һанаандаа оруулна...

Хүн түрүүлэгшээр түрэдэггүй ха юм. Түрүүшын алхамууд хододоо бэрхэтэй агша... 1963 он байгаа. Гээгдэнги ажахы, колхоз дээрэ ямаршье экономическа хүдэлмэри хэгдэхэгүй. Колхознигуудай олонхинь һула журамда дадашанхайнууд. Юунһээ эхилхэб? Журам лэ бэхижүүлхэ хэрэгтэй. Журам муутай байжа яаншье болохогүй. Эрид лэ энэ зүб бодолоо бэелүүлхэ гэхэдээ түрүүшынгээ алдуу гаргаа һэн. Ганса хатуу үтөөр, ганса захиралтаар ёһо заншал болошоһон юумые нэгэ үдэрөөр, һарааршье хубилгахагүйш. Николай Баторович колхозой партийна түрүүшын суглаануудай нэгые ойндоо оруулна. Хэлсэгдэхэ асуудалнууд зүбшэгдэжэ түгэсхэглэбэ. Колхозой ветеринарна фельдшер тухай асуудал үлөө. Тэрэ гэр бүлэдөө, ажал хэрэгтээ харюусалгагүйгөөр хандажа ябаһанайнгаа түлөө, хүнгэн һэбхи һанаа бодолойнгоо түлөө хэлсэгдэхэ байгаа. Одоол энэ хэрэг колхоз дээрэ, партийна организацидашье журамгүй байһанһаа болоо гэжэ түрүүлэгшэ шэбшээд, «добтолго» эхилхэеэ шиидэбэ.

Парткомой секретарь тусхай хэрэг тухай соносхоод, коммунистнуудые зүбшэн хэлсэлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадахые уряалба. Ама халха хүн удаан олдоботүй. Ганса суглараһан зоной өөр хоорондоо һэрмэр гэлдэхэ, зарим нэгэнэй эбһээлхэ, аман сооохоноо ханяаха дуулдана. Шэнэ түрүүлэгшэ тэсэбэгүй. Энэ суглаан дээрэ партиин гэшүүндэ кандидадаар абтаһан эхэнэр багшада хандаба:

— Ветфельдшерэй тусхай хэрэг тухай юун гэжэ һананабта?

Залуу коммунистын шэг шарай гансата хубилжа, мэгдэнгеэр дуугарба:

— Би-би... юун гэжэ хэлэхэбиб? Түрүүшээр бусадые шагнаһуу, абяа гараад яахамниб...

— Аа, абяа гараад яахамниб тэнэ гүт? Коммунистнууд абяагүй һуудаггүй, хүнэй нюурганда хородоггүй юм. Энээниие һайнаар ойлгохо хэрэгтэй.—гээд Николай Баторович сухалаа хүрэшэбэ.—Хамни нютаг город бэшэ. Хэнэймнайшье ажал хэрэг, ажабайдал альган дээрэхидэл эли тодо. Ветфельдшерэй һэбхи ябадалые хараа, дуулаат.

Үгэеэ һаял хэлэжэ эхилэн байхадань, секретарь эгеэд дуугараа һэн.

— Та, түрүүлэгшэ, залуу коммунистые бү зажимаадлагты...

Ингэжэ парткомой секретарь түрүүшын үдэрһөө түрүүлэгшэеэ ойлгон дэмжэхынгээ оронд тэрээндээ хүйтөөр хандажа эхилээ бэлэй. Яахабши, ажабайдал гээшэмнай харатай, шаратай ха юм. Ажабайдалай зурилдөөн гэжэ байдаг.

Теэд «ажабайдал һууридаа орожо», колхознигууд түрүүлэгшынгээ оролдолго, шадабарине ажал дээрэнь хаража, ажал хэрэгээрнь хүндэлдэг болоо бэлэй. Гурба-дүрбэн һараар үгтэдэггүй салингаа гэнтэ саг соогоо абадаг болоходоо юрын колхозник юун тухай бодохоб?...

Хамниие тойроһон үндэр хаданuудай оройнууд сайража, һүниин хараһхы холын хабшалнууд уруу намнагдан, гэрнүүд, барилганууд тодоржо эхилнэ. Николай Баторович колхознигуудай хүсөөр баригдаһан шэнэ гараж, интернат, культурын байшангые хаража, сэдьхэлээ хананги алхална. Контородоо хүрэжэ, конференци дээрэ хэлэхэ үгэеэ бэшэхэеэ удаа саарһа дэлгэбэ.

Түрүүлэгшэ таһалгынгаа сонхо руу наранай элшэнүүдэй толорон ороходо электролампынгаа тобшохониие даража, галаа унтаргааба. Хэлэхэшье үгэ бэшэгдэ хэбэртэй. Теэд ганса өөрынгөө нэрэһээ өөрынь хэлэхэ үгэ бэшэ хадань, зүбшэн хэлсэхэ хэрэгтэй. Эрид энэ үедэ парткомой секретарь Николай Бальжинович Ринчинов орожо ерэбэ.

— Сайн...

— Сайн байна, энээхэниие хаража үзэел даа,—гэжэ Николай Баторович бэшэһэн саарһаяа секретарь тээшэ түлхинэ.

Хэгдэһэн ажал тухай бултыень хэлэжэ үгэхэ аргатай хадаа... Мүнөө колхоздо дээдэ эрдэмтэй мэргэжэлтэд олон. Зоотехник, ветврач, агроном, инженер-барилгашан... Бултадаа залуушуул—хүдэлмэрилхэдэ урагшатай, урматайшье. Экономическа хүдэлмэри һайнаар эмхидхэгдэнхэй. Колхозой ажахы олзо доходтой болонхой, үйлэдбэрилэгдэдэг продукциин өөрынь үнэ сэн улам хямдарна.

Николай Бальжинович саарһан дээрэ соёлой хүдэлмэриин дэгжүүлэгдэжэ байһаниие тэмдэглэнэ. Колхознигууд түрэл Совет засагайнгаа 50 жэлэй алдарта ойе культурын шэнэ байшанда угтаа юм. Ёһотойл байшан даа! Нимэл хадань залуушуул шэхэндэ дулааханаар «Туяа» гэжэ нэрлээ бээз. Оркестрэй хүгжэм доро колхозой ажалай түрүүшүүлдэ шан барюулба. Өөрын оркестр. Тэрэниие ямар шадамараар нютагай хүбүүн Валерий Цыпгеев хүтэлбэрилөө һэм. Мүнөө Валерий комсомолой организациин секретаряар һунгагданхай. тиихэдэ культурынгаа байшангай директорээр хүдэлмэрилдэг һэн.

Партийна организациин секретарь түрүүлэгшынгээ бэшэһэниие һайшаагаад, нэгэ хэдэн заһабари оруулба.

Тэдэнэрэй аймагайнгаа түб болохо Закаменск хото тээшэ ябаха саг дүтэлбэ. Сонхо доро «ГАЗ-69» автомашиныһ хүнхинэхэ соностобо. Харин Николай Баторович яба ябатараа энэ тэрэ саарһанда гараа табина, ероһон гараһан хүнүүдээр хөөрэлдэнэ, хэндэшьеб зүбшэл үгэнэ, хэниисшьеб зэмэлнэ. Түрүүлэгшын яаралтайе мэдэхэгүйл хадаа телефон хангинаад һалахаар бэшэ...

Одоол мордохоёо үүдэ татахала байтарнь, гурбадахи отделениие эрхилэгшэ орожо ерэбэ.

— Николай Баторович, задхан хэрэгтэй һэм,—гэжэ тэрэ гүйн тоопой хэлэнэ.—Отделенидэмнай журам һуладаад байна.

Парткомой секретарь Ринчинов тодон абажа:

— Бишье энээн тухай дуулаа һэм. Зарим хүнүүднай жэл соо амжалтатайханаар хүдэлөөбди, мүнөө шэнэ жэлэй урда тээхэнэ амархадашье яаха һэм гэжэ һанаад, ажал хүдэлмэреэ мартажа, ан гүроол намнадаг болоо хаш. Тиимэ гү?—гэжэ эрхилэгшэ тээшэ хараад абана.

Эрхилэгшэ зүбшөөһэн янзатай:

— Харин тиимэ тодхор гарана даа.—гэбэ. Түрүүлэгшэ секретариингаа урдаһаа хаража:

— Конференциин һүүлээр, бүри һайнаар лэ тэндэ парткомой нүүдэл заседани үнгэргөө хада юун гэжэ һананаш?

— Тиигэхэл болоо ха...

Районно партийна конференци культурын шэнэ байшангай зал соо эхилбэ. Тоосоото ехэ элидхэл, тушаа үгэ хэлэлгэн, забһарлалгын богони саг соохоно ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд, партийна организацинуудай секретарьнууд—хуушанай танилнууд, нүхэдүүд уулзана, һанал бодолоо, шэнэ һонёо хубаалдана. Михеев хүршэнэрэйнгоо хөөрөө ехэ анхаралтайгаар шагнана, сэджэдээ гүнзэгыгөөр хадуун абана. Шагнажа шадаха, һайн юумые хадуун абаха дадалые баһа ажал гэжэ тоолодог юм. Эндэ дүй дүршэлтэй, шадабари ехэтэй хүнүүд сугларaa бшуу.

Михеевтэ үгэ үдын һүүлээр үгтэбэ. Үгын үгтэхые мэдэжэ байбашье, ойр зуура зүрхэниинь луг гэбэ. Президиумдэ һууһанаа бодожо, ендэр хүрэтэр алхалхадаа хэлэхэ үгэеэ нюдэндөө дабтан хаража, үгэ хэлэхээр бэлэн ябаа.

Николай Баторовичай хэлэхэ юумэн яһала бии байгаа. Колхоз гүрэндэ 1967 ондо түсэбэй ёһоор 3110 центнер мяха худалдаха байһан аад, харин тэрэнээ 3428 центнертэ хүргөө. 8275 центнер һүнэй орондо табхэр 10000 центнер тушаагаа. Мүн тарла, овощ, нооһо худалдаха түсэб амжалтатайгаар дүүргэгдээ. Гэхэтэй хамта XXII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ эдэ тоонууд дээрэ ехэшье тогтобогүй.

— Хэрбээ урдань колхозой ажахын хүгжэһые ганса олзо доходойнь ургалтаар хэмжэдэг байгаа һаа, мүнөө энэ хэмжүүр таарахаяа болёо,—гэжэ Николай Баторович хэлэбэ.—Мүнөө ажахын хүгжэлтые олзо доходһоо гадна, үшөө продукци үйлэдбэрилгын өөрынь үнэ сэнгэй хэр зэргэ доошолуулагдаһаар, үйлэдбэриин һалбари бүхэнэй хэр олзотой болоһоноор хэмжэхэ ёһотойбди,—гэжэ үгэеэ үргэлжэлүүлбэ...

Хамниин колхозой түрүүлэгшэ ендэр дээрэһээ альга ташалгын адхараан доро бууба. Хэншьеб бултанай дуулахаар хэлэнэ:

— Энэ колхоздо тон зүб лэ республикын дээдэ органуудай дурасхаалта туг барюулагдаа гээшэ...

Конференци орой дүүрэбэ. Николай Баторович Михеев бусадтай хамта областной партийна конференциин делегадаар һунгагдаба.

Колхозһоо районно партийна конференцидэ ошожо ерэгшэдэй гэр гэртээ буухадань бүри орой болошонхой байгаа бэлэй. Харин Николай Баторович машинаяа табижархёод, гэр тээшээ ябагаар алхалба. Үшөө нэгэ ехэ ажалай үдэр дүүрэбэ. Урдань шэнэ жэл богоһо дээрэ хүлеэжэ байгаа бэлэй.

Үглөөдэрынь Долоон үбгэдэй үшөө ороодүй байхада колхозой түрүүлэгшын сонходо гал баһал носохол даа.

К. ИЛЬИН.

Захаамин.

«Шойнтоной газаа хэзээдэшье олон һүри үбһэн, зелёнко, хонидынь тарган, байра байдалынь дарагар байха. Тиимэһээл жэл бүри олон хурьга абана ха юм» гэжэ Хэжэнгын совхозойхид хөөрэлдэдэг. Энэшье жэлдэ Шойен Намжиловай отара үбэлжэлгэдөө эрхимээр бэлдэнхэй. Мүнөө эндэ түрүүшын хэдэн хурьгад абтаад байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Шойен Намжилов Бальжит Цыбиковна нүхэртэеэ.

М. НАМЖИЛОВАП фото.

ХАРУУҺАНАЙ АШ

Ивалгын туршалга-үй
риин ажахын 3-дахи отде
коммунист Цыбин-Дари
буева олон жэлдэ ту
ябаһан юм. Нёдондо 75
эрэ буруудые тушаажа аб

Шэнэ жэлэй гаран саву
малшан харууһалжа байһан
нүүдээ гүрэндэ тушааба,
малшанай оролдосото ажала
һайн. Шэлэжэ абаад, ту
тушааһан 20 хашарагайнь
гой бүринь дунда зэргээр 3
лограмм татаба. Тиихэдэ 6
гойнь тус тустаа 316 кил
болоһон байна. Теэд үбэлэ
тэн хэһада ноябрь соо хон
ри 990 граммаар, декаб
680 граммаар таргалжа
малай шэгнүүр иимэ байга
арганьгүй.

Гүрэндэ мяха тушааха
хи кварталай түсэб ян
эхээр дүүргэхэ гэжэ ши
Ивалгын малшад һайн эхи
гээшэ. Мүнөө мал ашаһан
нанууд мяханай комбинат
һубарижал байна.

А. НАГАСЛА

Улаан-Үдын аймаг.

ЗУРАГЛАЛ

«АМИТАЙ ЗӨӨРИИН» ЭЗЭД

ҺУРАЛСАЛЫЕ ЭМХИТЭЙ ЯБУУЛХА

Һаяхан КПСС-эй Ахын райкомой бюро «Коммунизм» колхозой эхин парторганизацида коммунистнарай политһуралсалай ямараар ябуулагдажа байһан тухай асуудал зүбшэбэ. Бюро тогтоол дотороо коммунистнарай политһуралсал тус колхоздо һайнаар эмхидхэгдэнхэй гэжэ тэмдэглээ. Политһуралсалай һургуулиин хэшээлнүүдые 21 хүн шагнана. Тэндэ дүй дүршэлтэй, тусхай партийна мэргэжэлтэй пропагандистнар С.-Д. Бакшаханов, Г. Н. Аюшеев гэгшэд ажаллана. Хэшээл бүхэндөө анхаралтайгаар бэлдэжэ, һонин материалнуудые хэрэглэдэг юм. Тиимэһээ хэшээлнүүдынь һонирхолтой, шагнагшад сэдьхэлээ ханангi байдаг.

Тэрээнһээ гадна, гурбан мэргэжэлтэд малшадта зооветминимумэй программаар хэшээлнүүдые үнгэргэнэ. Мүн 9 агитаторнууд малшадта ойлгуулалжын хүдэлмэри ябуулна. Пропагандистнар, агитаторнуудай ажалые партийна эхин организаци (секретариинь нүхэр Н. Х. Мандагаев) хүтэлбэрилнэ. Партийна суглаан, бюрогой заседанинууд дээрэ коммунистнарай һуралсал тухай асуудалнууд ходо зүбшэгдэнэ.

Хэды тиигэбэшье, политһуралсалдань дутуу дунданууд бии гэжэ бюро тэмдэглэбэ. Холын гүүртэ, фермэнүүдтэ ажаһуудаг коммунистнар хэшээлнүүдтэ ябадаггүй байна. Тэдэниие һуралсалда хабаадуулха талаар партийна организаци бага анхарал табяа.

Политһургуулиин хэшээлнүүдые шагнаха аргагүй коммунистнарые һуралсалда хабаадуулха хэмжээ абаха шухала.

В. ГАЛСАНОВ.

—<✦>—

БАРИЛГАШАДАЙ БЭЛЭГ

Буркоопсоюзай барилгашадай управлениин нүхэр Н. К. Шимакозой даадаг бригада Улаан-Үдын аймаг дотор олон шэнэ барилганuудые бодхоно. Тэдэнэр «Ивалга» гэжэ кафе нёдондо бариһан юм. Тэрэ кафе шэнэ түхеэрэлгэтэй, эдеэ хоолой зүйлнүүдые хүйтэн байлгаха таһагтай.

Мүнөө барилгашад Ивалга тосхондо эд бараа, эдеэ хоолой зүйл худалдаха магазин барижа, ашаглалгада үгэхын түлөө ехэ хүсэ гаргана. Тэрэшэлэн Гурульба, Харгана тосхонуудта магазинууд баригдажа байна.

Н. МАКАРОВ.

Зүүн зүгһөө мандажа гараһан наран Түгнын шэлын ара талые мүнгэн туяагаараа эльбэһээр Хойто-Үбэрэй хангил үндэр хаданuудай энгэр талые шаража эхилхэдэнь, энэ тойронхи тала майлын шарай гэгээржэ үзэгдэдэг.

Намарай имэ нэгэ үглөөгүүр бэлшээридэ гаргагдаһан хонид наранай гүйдэлтэй урилдаһандал, хээрэ газарай шара хагданай үзүүр амтархан шэмхэлнэ. Тээ урагшаа гол газарые зубшаад хотон айлнууд харагдана. Энэ Харгааһата нютаг—колхозой нэгэ бригада гээшэ.

Эндэ һүрэг һүрэгөөрөө бэлшэжэ ябаһан хонидой олон гээшэнь! Нарин-Хүнды, Улаан-Хада, Байсын-Хүндын бэлшээринүүд олохон һүрэг малые тэжээдэг. Үбһэ ногоогоор элбэг, унда харюулха уһан булагтай үргэн дэлюун дайда цэмжынэ. Эдэ бэлшээринүүдэй хажуугаар олон зуун гектарта тарилга хэгдэдэг, сабшалан хаагдажа, отара бүхэндэ тулгажа үгтэдэг юм.

Энэ нютагай оршондо түд бүридөө мянгаадһаа нааша хонидтой долоо-найман отара байрланхай. Эдэниие хамталбал, нилээд олон хонид болохол.

Эндэхи отарануудай хүдэлмэришэд хонин ажалһаа жэл бүри ашаг олзо ехээр абажа, амжалта түйладаг болоһон магтаалтай. Ахалагша хонишод Цыбик Бадмацыренов, Чимит-Цырен Гомбоев, Илья Батуев, Дарма Эрдынеев болон бусад колхоз нютагтаа ажалаараа алдаршаһаар үнинэй юм.

...Дарма Эрдынеев... Дарма Эрдынеевичэй ажал хэрэг тухай яһала дуулаһан, мэдэхэ болоһон байхабди. Бүри табяад оной һүүл багаар гүрэндэ тушаагдаха үхэрнүүдые харууһалхадаа, тэрэ мэдээжэ малшан боложо эхилээ һэн. Тиигээд мүнөө хонин ажал дээрэ яһала һайн амжалта түйлажа ябанхай.

Эндэ ерэхэ бүхэндөө Дарматай ходо золгодогбди. Тэрэ өөрынгөө ажал тухай хүрэһөөр шууд сэхэ хөөрөөд орхихогүй. Тиибэшье һаань, ябаган яряанай хоорондуур ушар байдалыень яһала хадуужа абахаш. Энэ нүхэрнай—эрдэм мэдэсэтэй хүн. Стол дээрэнь шэнэ газетэ, журналнууд хододоо байха. Нэгэ булангань радиоприемник хүнхинэнэ. Гүрэн дотороймүн улас түрын асуудалнуудаар һүүлэй һонинуудые тэрэ дуулаһан, зүбөөр ойлгоһон байха. Дарма Эрдынеевичтэй золгожо хөөрэлдэхэдөө, өөрынь оюунай хүгжэлтэ, хүмүүжэлээрнь урмашан, сэдьхэлээ ханахаш.

...Баруун-Харгааһатын отара урда жэлнүүдтэ түл абалта, нооһо хайшалгаар биратай дүн харуулдаггүй бэлэй. Эндэ мал ажалые мэдэхэ, тулгатай бүхэриг хүниие ахалагша хонишоноор томилхо тухай асуудал саг соогоо табигдажа, шиидхэгдэһэн байгаа. Тиин колхозой правлени, партком, эхин партийна организацинь нүхэр Эрдынеевые шэлэжэ, отарые даагшаар табихадаа, алдуу хээгүй.

...Колхозой бүхы отарануудта һүүлшын хурьгадай абтажа байһан үе бэлэй. Зуун эхэ хонин бүриһөө зуун хурьга абахань бэлэн хэрэг бэшэ. Тиимэһээ колхозой хүтэлбэрилэгшэд нүхэр Эрдынеевэй отарын хойноһоо һаналаа ехэтэ табидаг һэн.

— Ай, халаг... үшөөл арбаад хурьгад... Дармынхимнай зуудаа арайл дутахань аа гү?—гэлдээн болохо.

Теэд яаха һэм. «Зууһаа — ерэн таба» бага бэшэл даа. Энэнь—яһалал дүн. Тиихэдэ ажалай тэмсэл үшөөл дүүрээдүй. Саашадаа хонин ажалай нэгэ шатын үшөө ехэ хүдэлмэри — нооһо хайшалалган гэжэ байгаа. Нооһо абалгаар уялгаяа хайшан гэжэ дүүргэхэ тухай бүтүүлэн мүрысөөн хонишон бүхэнэй зүрхэ сохилуулдаг һэн.

Тиин олонхи хонишод, тэрэ тоодо Дарма Эрдынеевэй отарынхид, хонин бүриһөө нооһо хайшалха уялгаяа баһал дүүргэһэн юм.

...Мүнөө Дарматай уулзаад һуухалаа, ажалайнь дүй дүршэл тухай багаханааршье мэдэхын тула байд гээд лэ хүдэлмэри тухайнь хөөрөөгөө дайруулхые хүсэнэбди.

— Хонидые жэл бүри үсхэбэрилжэ, «амитай зөөри» арьбадхажа ябахада, һонин лэ байна даа. Хүгшэн залуугүй оролдоно гээшэбди. Отара дээрээ урдаа хараха, һанаха байха нэгэ хүгшэнтэйбди; яагааб даа, Дашима хээтэй—Нимаева Дашима. Энэ хүгшэн хэмаг шадалаа гарган, яһала һайнаар хүдэлжэ, хүбүүгээ хүл дээрэнь гаргажа ябанал даа,—гээд, Дарма үгэ залгуулба.

Зүб даа. Дарма Эрдынеевич хонин ажалдаа түйлаһан амжалтала сугтаа хүдэлдэг нүхэдтэеэ хубаалдахые, тэдэнэйнгээ аша туһа тэмдэглэхые оролдоо һэн. Эндэ өөрынь нүхэр Дугарма Будаева, мүн бусад хонишодшье нэрэеэ нэрлүүлхэ эрхэтэй гэжэ ойлгуулна ха юм.

Мүнөө одоошье саарһан дээрэ хурьгадыень тооложо, нооһыень «шэгнэжэ» эхилнэбди. Аяар зургаан зуу гаран хурьгад шэнэ отара боложо ошоһон, олон арбаад центнер нарин нооһон хайшалагдаһан байба.

«Хүдөө ажахыһаа абтадаг зарим продукциин эхи үндэһэниинь эндэһээл ха юм» гэжэ досоогоо бодожо һуухаар болоно. Теэд энэ отарынхидай жэл соогоо гү, али хэдэн жэлдэ гаргаһан продукциие ойндоо абаад үзээл. Хэды олон хони хурьгад, хэды ехэ мяхан абтана гээшэб! Тиихэдэ хайшалһан нооһыень хубсаһан болгоходо ямар һонин тоонууд гаража ерэхэб!

Эдэ тоонуудай дээрэнь оюун сэсэн бодолтой, ажалша бүхэриг хүнүүд харагдахал!

...Газаашаа гарахадамнай бүмбэр сагаан хонид бэлшээриһээ ерээд, хашаагайнгаа захада мааралдажа байба.

...— Эдэмнай зундаа умбама ногоондо бэлшэдэг амитад гээшэ. — гэжэ нүхэрнай хөөрөөгөө үргэлжэлүүлнэ.

— Бэлшээрээ зүбөөр хэрэглэһэнэй ашаар лэ жэлэйнгээ тарга эбадаг амитад гээшэ ааб даа, — гэжэ хөөрөөень дамжанэбди.

— Тиимэншье тиимэл даа. Тэд

лэ бэлшээри дээрэ эдэниие
дахажа ябангүй, ямархан ш
ногооень түүжэ шэмхэлнэ а
ходо адаглажа ябалтай бо
Зарим үглөөгүүр хээрэ гарах
һэ ногоо ехээр хэрэгсээхэеэ
шулуунай хаг мэрэхэ, шара
олжо долёохо. Тиихэдэнь
шулуутай газарта дүтүүр
гэжэ оролдохош. Хонид хээлн
хадаа илангаяа ондоо байд
дээ хэрэгтэй тэжээлыень о
лэ олгуулхада һайн гэжэ
бди,—гээд, дүй дүршэлөө т
баалдан хөөрэнэ.

Зүб. Мал харууһалха гээш
онсо онолтой, эрдэм шэнжэлг
дэһэлһэн заабаритай хэрэг л
най орхиһон газарта хүдэлэн
тэдэг зөөри бэшэ, харин Дар
дынеевичэй өөрынь хэлэһэ
«амитай зөөри», хүнүүдэй
гын хүсөөр, өөрынгөө жама
арьбажажа байдаг «амитай
ха юм.

...«Мал харахада—ама т
гэжэ буряад арадай оньһон
Тэрэ зүйтэй. Малшадые ур
гын бухы хэмжээнүүдые э
нүүдшье баталжа үгэһэндэл

Манай парти болон
вительство хонишод, малшад
байһан ажалые хододоо үндэр
нэдэг. Тиимэһээ малшадай
хүлһэниинь нэмэлтэ түлбэри
шагналтаяа хамта һураг
болгогдоо. Мал ажал дээрэ
хүшэр хүдэлмэри оньһожор
на, мори унаагай хажүүгаар
тор, машинанууд сэхэ заа
үгтэнэ.

Эдэ бухы хэмжээ ябуул
аша үрэнь нүхэр Эрдынеевэ
рынхидай ажалай амжалта
элихэнээр харагдадаг.

— Мүнөө жэлдэшье олзо
той ябагдажа байна. Нэмэлт
римнай олохон хонидоор
хэнь ха,—гэжэ Дарма Эр
нэгэтэ хөөрэһэн юм.

Тэрэ гэһээр горитой саг
Тэрээнтэй үшөө дахин у
Тиихэдээ хүхэ һолоомон, ү
жээл яһала абтаа, хонид т
далтай, отара дээрэмнай хүл
нүүд хүсэлдэнги, январь
хурьгадайнгаа «адхаржа» э
хүлеэнхэйбди,—гэжэ тэрэ
ноор хөөрөө һэн.

...Үглөөнһөө хойшо Түгнэ
дээгүүр мандаһан наран б
нүү нүүһээр Баян-Улаанай
далда оробо.

Ингээд лэ үдэрэй ажал
һүүлээрнь Дарма Эрдынеев
орожо сайлаха хоорондоо ш
тэнүүдые һэхэн, һүүлшын
дые, табан жэлэй түсэб бол
урид дүүргэхын түлөө соци
рысоонэй шэнээр дэлгэржэ
тухай материалнуудые
өөрынгөө ажалда хамаатай
дыень тэмдэглэжэ абана.

Н. ЦЫБИКДОРЖ

Мухар-Шэбэр.
«Знамя Ленина» колхоз.

БИДЭ ХҮДЭЛМЭРИШЭН ЗОМДИ

Улаан-Үдын ЛВРЗ-дэ «Локомотив» гэжэ олон тиражтай газетэ гаргагдадаг болоһоор 36 жэл болобо. Энэ үе соо хэдэн мянган авторнууд орденто коллективэйнгээ түүхые дүүрэнээр харуулһан статья, очерк, шүлэгүүдые тэрэнэй хуудаһануудта толилһон байха. Газетын бэлигтэй хурса хүдэлмэришэн бэшэгшэд журналистнар, уран зохёолшод болоһон байха юм. Заводой токарь байһан Африкан Бальбуров мүнөө «Байгал» журналай главна редактор. Тэрэнэй бэшэһэн повесть ба рассказууд буряад уншагшадта мэдээжэ болоһон байха. Үрэмдэгшэ Виктория Радченко—республикын радиогой литературна хүдэлмэришэн, электро-гагнуургшан Виктор Крылов—«Молодежь Бурятии» газетын корреспондентээр хүдэлнэ.

«Локомотив» газетын редакци литературада дуратай, бэлигтэй залуушуулые ургуулан хүмүүжүүлнэ. Олон тиражта энэ газетын хуудаһанууд дээрэ кладовщица Мария Резепова, диспетчер Аркадий Хараев, мастер Алексей Воротников болон бусад ходолоо бэшэнэ. Алексей Воротниковые абдал харая. Тэрэ заочноор институтда һуралсана. Нүхэр Воротников заводойнгоо хүдэлмэришэд, хүдэлмэришэн залуушуулай һургуулиин багшанар, Байгал шадарай түрэл тосхонуудай механизаторнууд тухай бэшэнэ. Ажабайдал, ажал хэрэг һайса мэдэдэг байһан дээрэһээ тэрэниие тобшо тодорхойгоор, ойлгомжотойгоор бэшэдэг. Үйлэдбэриин экономическа темэ дээрэ очеркнуудые бэшэхэ хүсэлтэй. Энэ темэ тон һонирхолтой.

Алексейтэй ходо хөөрэлдэдэгбди. Тэрэ заводойнгоо байдал һайса мэдэһэн байдаг. һайн тала, дутуу дундыеншье тухайлна.

Модошо дархан Альберт Иванов уран бэлигтэй хүн. Энэ нүхэрнай шүлэг бэшэдэг. Шүлэгүүдынь уран гоё, хурса, удха һайнтай байдаг юм.

АТК-гай хинагша Таскила Иванова уран зохёолшын замда орохые эрмэлзэнэ.

Заводой литераторнуудай творческо уулзалга һонирхолтойгоор, арсалдаатайгаар, шүүмжэлэлтэйгээр, һургаал боломоор үнгэргэгдэнэ. Тэдэнэр өөһэдынгөө зохёолнуудые заводойнгоо уран һайханай бүлгэмүүдэй харалганууд дээрэ, мүн республикынгаа радио, телевидениидэ уншадаг, газетэнүүдтэ толилдот байха юм.

«Локомотив» газетын хүдэлмэрилэгшэд Людмила Уланова, Валентина Карнаухова гэгшэд, өөһэдынгөө нүхэдтэ саг үргэлжэ туһалдаг. Тэндэ «Старт» гэжэ литературна нэгэдэл эмхидхэгдэнхэй. Тэдэнэр залуу авторнуудайнгаа ургалта тухай ехэ анхарал хандуулна. Тиихэдээ тэдэнэртэ зүбшэл үгэдэг, Буряадайнгаа уран зохёолшодой союзай гэшүүдтэй уулзалгануудые эмхидхэдэг байна.

Түмэр дээгүүр цинк гүйлгэгшэ Анатолий Ракецкий литературна нэгэдэлэй хүдэлмэридэ анхаралаа хандуулдаг. Тэрэ нэгэдэлые хүтэлбэрилнэ. Ракецкий хадаа хуушанай хүдэлмэришэн, фронтдо ябажа гараһан хүн. Участогай мастер Н. Н. Шевцов энэ хүдэлмэришэн тухай магтан хөөрэнэ: «Цехэйнгээ сценэ дээрэ уран үгэ хэлэгшэ, ханын газетын редактор, коммунис ажалай ударник юм» гэнэ.

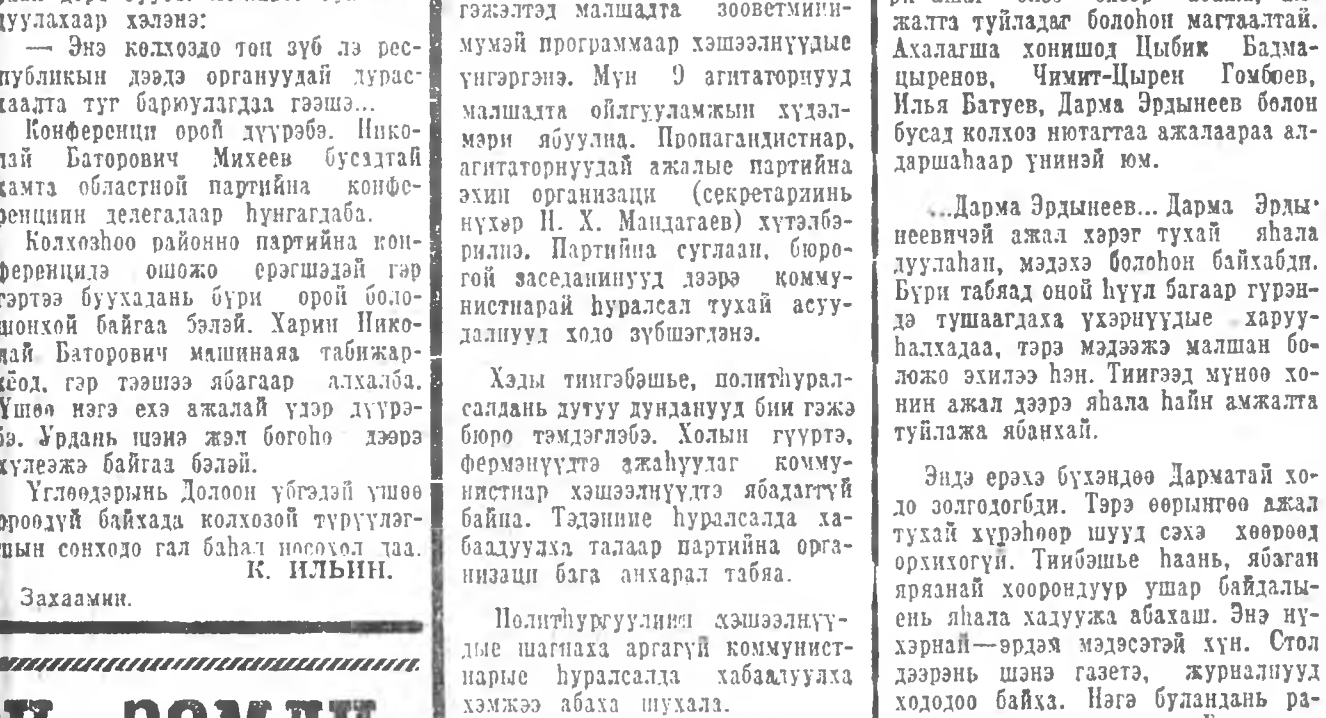
Анатолий Ракецкий заводойнгоо залуушуулые литературын хүдэлмэри тээшэ татана.

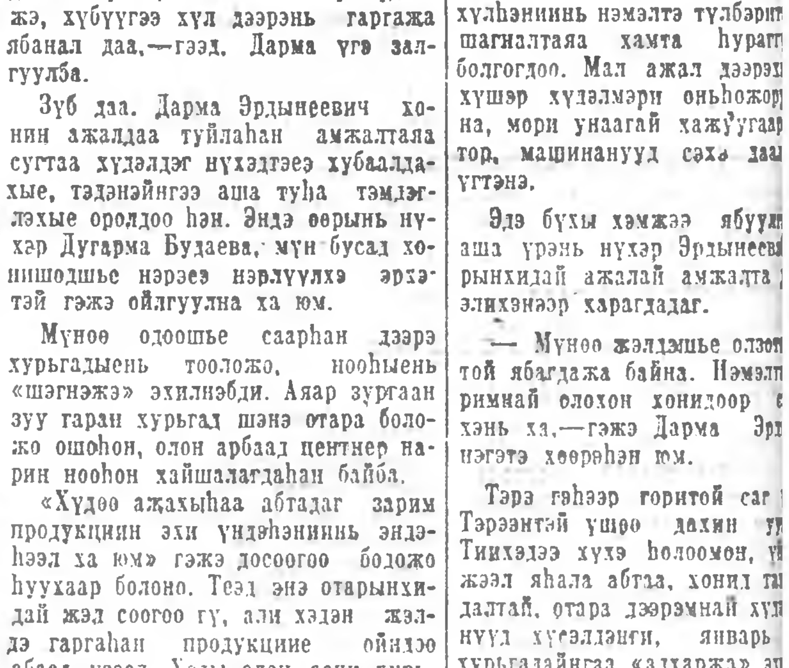
«Старт» гэжэ литературна нэгэдэлэй гэшүүд зохёолой талаар ехэ түсэбтэй. Заводойнгоо газетэдэ литературна хуудаһа гаргадаг байха юм. Коллективнэ согсолбори хэблэн гаргуулха һанаашалгатай.

В. КАТОК.

Зураг дээрэ: ээлжээтэ зүбшэн хэлсэлгэ. (Зүүн гарһаа) «Локомотив» газетын редакциин литературна хүдэлмэрилэгшэ В. Карнаухова, модошо дархан Альберт Иванов, цинк гүйлгэгшэ Анатолий Ракецкий ба мастер Алексей Воротников гэгшэд шэнэ зохёолнуудые зүбшэн хэлсэжэ байна.

Авторай фото.

Улаан-Үдын сэмбын фабрикын 1967 оной амжал
үнгэргөөд, шэнэ жэлдэ улам эршэмтэйгээр ажаллажа эхилбэ.
рикын сэмбэ нэхэгшэ Мария Андреевна Фомина халаан
даабари 110 процент хүртэр дүүргэнэ.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нүхэр Фомина ажалдаа.

А. МАНТАЕВАП

ҮХИБҮҮДЭЙ
үбэлэй амаралта

ПИОНЕРНҮҮДЭЙ БАЙШАН СОО...

...лаан-Үдын Пионернүүдэй ...ан. Эндэ городой бүхы һур...нуудhаа хэдэн зуугаад һу...ад 30 гаран кружогуудта ...алажа, эрдэм бэлиг, мэргэжэл ...барла дээшэлүүлжэ байдаг. ...огуудые шадамар бэрхэ, ...эжэл ехэтэй багшанар хүтэл...лнэ.

...үнөө тэндэ Шэнэ жэлэй ёлко ...гэгдэнэ. Амаралтын үедэ 3 ... гаран һурагшад ерэхээр ...гдэнэ.

...варийн гурбанай үглөөгүүр. ... «арбагар сагаан саһан ...та эрьелдэн унана». Пио...үүдэй байшангай газаа, гэр... ...хибүүд дүүрэн. Тэдэнэр ...эрэйхеэр хубсаланхай. Ёл...

кодо ерэһэндээ ехэ баяртай, дуу шуу табилдажа байбад.

Үдэрэй 10 час. Үхибүүд дэгэлнүүдээ тайлажа, байшангай хоёрдохи дабхарта гарабад. Олон таһалгануудай ханаар гоё һайхан зурагууд, үхибүүдэй дурладаг баатарнууд, ангуудай дүрсэнүүд зураатай. Ёhотойл үльгэр туужа соо хэлэгдэдэг үзэсхэлэн гоё ордондо ороһондол болобобди.

Кружогойхид Шэнэ жэлдэ зорюулагдаһан ехэхэн программатай наада бэлдээ. Арадай онтохон, үльтэр сооhоо хэһэгүүдые шадамар бэрхээр найруулан табижа, сугларагшадые ехээр һонирхуулаа. Эндэ кукольна театршье зүжэгүүдые харуулаа.

Байшангай доодо дабхарта ородог ехэ зал соо янза бүриин наадануудаар шэмэглэгдэһэн һаглагар сагдуул үнгын гэрэлээр яларжа, эрьелдэн байна. Сценэ дээрэһээ духовой оркестрэй ирагуу хүгжэм соностоно. Тиигэһээр байтар Саһан хүүхэн үхибүүдые Шэнэ жэлээр амаршалжа, саашадаа эрдэм номоо бүри һайнаар шудалхыень хүсэбэ. Тэрэнэй удаа бамбагар сагаан һахалтай, ута модон таягтай, арадаа сүүмхэ үргэлһэн Үбгэн морозой орожо ерэхэдэ, үхибүүд бүри баяртай боложо, альга ташанад. Үбгэн мороз багашуулые Шэнэ жэлээр амаршалба, элүүр энхэ ябахыень, бэрхэ хүнүүд болохыень юрөөбэ. Ехэ бэлэг сэлэг асарһанаа һайрхан хоорэбэ.

Тиигээдшье үхибүүд һубарилдан гаража, дуунуудые дуулаьад, шүлэгүүдые уншанад. Эреэ мараян хубсаһатай хоёр клоуншье удаан саг соо шог ёгто үгэнүүдые хэлэжэ, үхибүүдые ехээр баясуулна, шагнал магнал абанад.

Хоёр часай туршада Пионерүүдэй байшангай эдир артистнар сугларагшадые аргагүй хүхеэбэд. Үхибүүд ехэ урматайнууд. Нааданай һүүлээр тэдэнэр бэлэгүүдтэ хүртэжэ, гэр гэртээ тарабад.

Пионернүүдэй байшан соо амаралтын долоон хоногой туршада үгэлжэдоо Шэнэ жэлэй ёлко ялархань лэ!

М. ЦЫРЕНОВ.

СОГТОЙ ХҮХЮУНЭЭР

РЕСПУБЛИКЫН бүхы һургуулинуудта һуралсалай жэлэй түрүүшын хахад түгэсэбэ... Энэ үе дотор арга тухаяа алдаха, улайха сайхашье ябадал гараһан, «эрхим эрдэни—эрдэмэй» үндэрөөр дүүлижэ, нилээд һонирхолтой, һургаалтай юумэнүүдшье олдоһон байгаа бэзэ даа. Ехэ, багашье үхибүүд—октябрятын одохонуудта, пионерэй отрядуудта, комсомолойнгоо эмхинүүдтэ угаа ехэ һайн һайхан ажал хэрэгүүдыешье үйлэдэһэн байха даа.

Мүнөө үедэ манай республика дотор хэдэн зуугаад һургуулинууд хүдэлнэ. Тэндэ 200 мянгаад хүүгэд эрдэм шудална, болбосорно, бэе махабадаа бэхижүүлнэ. Совет арадай дайшалхы, революционно болон ажалай гайхамшаг ёhо заншалнууд дээрэ, В. И. Ленинэй ажабайдалай, ажал ябуулгын үльгэр жэшээ дээрэ хүмүүжэнэ.

Урда үеын коммунистнуудтай, граждан болон Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнда хабаадагшадтай, ажалай түрүүшүүлтэй хэды һайхан уулзалганууд боложо үнгэрбэ гээшэб! Эдэмнай бултааран үхибүүдэй бэеэ олохо хэрэгтэнь сэгнэшэгүй ехэ туһа нүлөө үзүүлээ.

Каменск хотын хизаар ороноо шэнжэлэгшэд-эдиршүүл түүхын багша нүхэр В. Е. Кожевинагай хүтэлбэри доро ажаллажа, граждан дайнай түүхэ домогто баатар Н. А. Каландаришвилиин музей байгуулаа. Эндэхид шухала документ, саарһануудые суглуулхаhаа гадна, дурсагдаһан баатарай хүтэлбэри доро байлдаһан партизануудтай уулзаа. Мүн Н. А. Каландаришвилиин отрядай замаар аяншалга үнгэргөө. Һургуулида тусхайлан эмхидхэһэн вечер дээрэ суута баатарай түрэһэн басаганиинь өөрөө, мүн дурсагдаһан отрядта хабаадаһан хүнүүд байлсаа. Тиигэжэ хэтын хэтэдэ мартагдашагүй һонин ушар тохёолдоо.

Юрэнхыдоо Кабанскын аймагай һургуулярхиг Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнда хабаадагшад тухай үнэтэ шухаг угаа олон зүйлнүүдые суглуулаа.

Тэрэшэлэн Улаан-Үдэ хотын 1-дэхи интернат һургуулиин, 3-дахи дунда һургуулиин, Баргажанай болон Хурамхаанай дунда һургуулинуудай, Улаан-Үдын 23-дахи һургуулиин шабинар хизаар ороноо шэнжэлэгшэд-эдир аяншалагшадай республиканска слёдто ерээд, нэгэдэхи һууринуудые абаа. Иимэрхүү һайн һайхан үльгэр жэшээнүүд Буряад орон доторнай яһалашье олон даа.

Эндэ багшанарай ямараар хүдэлһэн тухай баһа халташье һаань дурдаһууб. Һуралсалай жэлэй түрүүшын хахадай дүнгөөр багшанар Климова В. Д. (Хяагта), Ефимова К. Н., Иванова В. И., (Улаан-Үдэ), Истомин Н. Ф. (Бэшүүр) болон бусад эрхим үрэ дүнгүүдые туйлаа. Улаан-Үдын нэгэдэхи, хоёрдохи интернат һургуулинууд, Баргажанай адагай, Каменска, Ивалгын, Гүндын, Галуута-Нуурай хоёрдохи, Толтойн, Элхиин дунда, Хяагтын болон хүдөө нютагуудай бусадшье һургуулинууд хүмүүжүүлгынгээ хүдэлмэриие элитэ һайжаруулаа. Тусхайлхада, Баргажанай адагай дунда һургуулиин багшанар (директорынь нүхэр Шелковников К. М.) үхибүүдээ һурган хүмүүжүүлхэдээ тусхай гол гурим баримталдаг. Энэнь юуб гэхэдэ, В. И. Ленинэй ажабайдал болон ажал ябуулгын үльгэр жэшээ хододоо гол анхаралда абтадаг. Тиин бүхы предмедүүдэй багшанар хэшээлээ үнгэргэхэдээ, һургуулиингаа дэргэдэхи В. И. Ленинэй музейн зураг, саарһа бэшэгүүдые угаа шадамараар хэрэглэдэг. Жэшээнь, географиин багша нүхэр Чиокова А. Д. ээлжээтэ материалаа В. И. Ленинэй музейн али нэгэн зүйлтэй холбожо шадаһан лэ байдаг.

Сэхыень хэлэхэдэ, хүмүүжүүлгын бүхы энэ хүдэлмэри үбэлэй амаралтын үедэшье үргэлжэлүүлэгдэһээр. Энэ хэрэгтэ профсоюзай һалбари бүриин эмхинүүд, предприяти, ажахынуудай албан захиргаанай газарнууд эдэбхитэйгээр оролсоно. Тэдэнэр багшанартай хамтаржа, хүмүүжүүлгын һонин һонин хэмжээнүүдые үхибүүдэй дунда бэелүүлнэ.

Эгээ эдэ үдэрнүүдтэ бүхы клубуудта, һургуулинуудта, пионерэй байшангуудта, һуралсалай эмхи зургаануудта хүүгэдэй хүхюун баяртай ёлконууд эмхидхэгдэжэ, Үбгэн мороз, Саһан хүүхэн элбэг дэлбэг бэлэг сэлэгүүдээ үхибүүдтэ барюулна, энеэдэ зугаа гаргана. Харин тиихэдэ ахалагша классайхид үдэшэнүүдтэ байлсажа, санаар ябажа, Улаан-Үдэ хотын промышленна предприятинуудые, театрнуудые, бэшэшье газарнуудые үзэжэ, амаралтынгаа сагые болбосон зохидоор үнгэргэнэ. Республикын эдир аяншалагшадай станци аймаг бүхэнһөө эдир айлшадаа хүндэтэй ямбатайгаар хүлеэн угтана. Тэндэ, жэшээнь, Яруунын аймагай Эгэтын адагай, Витимэй, Нисэнгын һургуулинуудай, Улаан-Үдын хүдөөгэй аймагай Тарбагатайн, Ехэ-Куналейн, Баргажанай аймагай Шидхаанай, Уланай, Адамовай һургуулиин, мүн Зэдын, Кабанскын, Бэшүүрэй болон бусад аймагуудай үхибүүд ерэнхэй. Тэдэнэй тоо мүнөө үедэ 500 гараад байна. Мүн хүршэ—Шэтын, Эрхүүгэй областьнуудhaа 520 һурагшад буунхай. Удаадахи ээлжээндэ республикын һургуулинуудhaа мүн лэ 500 үхибүүд ерэхээр хүлеэгдэнэ.

Улаан-Үдэ хотоло профсоюзуудай областной советэй үүсхэлээр ород драмын театр соо, мяханай комбинадай болон ЛВРЗ-гэй культурын байшангуудта союз хоорондын ёлконууд эмхидхэгдэнэ. Тэндэ 17 мянган һурагшад орожо гараха. Постышевой нэрэмжэтэ городской пионернүүдэй байшанда 3 мянган үхибүүд, барилгашадай клубта 3600 хүүгэд хүндэтэ айлшадынь болохо юм. Мүн бэшэшье ехэхэн хэмжээ ябуулганууд бэелүүлэгдэхэ. Республика дотор бүхы ёлконуудта 1—7 классуудай зуу мянга гаран һурагшад хабаадалсаха. Ахалагша классуудай 300 гаран үхибүүд «Сурхайта нуурай», «Дээдэ Онгостойн» аяншалгын баазануудта 12 хоног соо байжа, бэе махабадаа бэхижүүлхэ. Январиин 4-hөө 6 болотор Улаан-Үдэ—Эрхүү—Ангарск гэһэн замаар «Снежинка» гэжэ аяншалагшадай поезд анха түрүүшынхеэ утын харгыда зорижо гараа. Эндэ 8 — 10-дахи классуудай 444 үхибүүд ябажа, гурбан томо хүршэ хотонуудтай танилсаба.

Иимэ хэмжээнүүдые бэелүүлһэнэй аша туһаар үхибүүдэй эрдэм мэдэсэ улам үргэн гүнзэгы болохо, бэеыньшье элүүртэ һайн нүлөө үзүүлэгдэхэ байна.

Теэд эдэ бүгэдөөр багшанарай гү, профсоюзай гү, али комсомолой комитет ажал ябуулгаяа хизаарлаха ёhогүй. Юуб гэхэдэ, ахалагша 8—10 классуудай үхибүүд олонхидоо хаанашье хабаадангүй үлэшэжэ магад. Тэдэниие онсо анхарха шухала.

Шэнэ жэлэйнгээ түрүүшын үдэрнүүдые — амаралтынгаа үе сагые согтой хүхюунээр үнгэргэхыень бүхы үхибүүдтэ профсоюзай областной комитедэй президиум хүсэжэ байна. Һайнаар амарбал, һайнаар һурахалта, үхибүүд!

О. Т. ХАДАХАНЭ,
гэгээрэлэй, дээдэ һургуулинуудай болон научна эмхи зургаануудай профсоюзай областной комитедэй түрүүлэгшэ.

ХҮҮГЭДЭЙ ЁЛКО ХҮХЮУН ДАА

...й шэмэруун шанга жабар үхи... нюур хасарыень халуу бусаёhотой даа, теэд согтой сол...ршүүл шанга хүйтэниие тоо... һургуули тээшээ шамдуухан ... һаруул, уужам классууд ... дүүрэн үхибүүд. Тэдэнэр ... туха сүлөөгүйнүүд: баг, ...удые үмдэнхэй иишэ тии... ...дэнэ, багшанаршье баһал ...аа шалгана, заабари захяа ... Удангүй клуб соо хүүгэд дүү... Арбан тээшээ алтан гэрэл ...ан гоё һайхан ёлко яларна. ... Шэнэ жэлэй шэнхинэмэ һай...эмжэй аялга зэдэлнэ. Сугла...бэрандаа хүтэрэлдэн, шэмэг ... ёлкоёо тойрожо дуунуудые ...лаба.

Саһан хүүхэнээ хойноо дахуулһан Үбгэн мороз гаража, сугларһан эдэ хүүгэдтэ доро дохин хандаба; Шэнэ жэлэй амар мэндые хүргэжэ, нэрьемэ альга ташалган болобо. Уран гартанай угалзатуулан гоёожо оёһон, дэлхэйн олон арадуудай хубсаһа үмдэһэн эдиршүүл сценэ дээрэ гираба. Тэдэнэр уран шүлэгөө хэлэнэ, хонгёо дуугаа дуулана, хатар танца харуулна, хуур, лимбэ дээрэ наадана. Үбгэн мороз хүхюутэй, ута һахалаа эльбэнэ. Торгон гоё туулмагhаа тоогүй олон бэлэг гаргажа, толгой тоолоожо бэлэглээд, Шэнэ жэлэй һайн һайхан юрөөл үгэнүүдые хайрлаба. Зай, тиигээд ямар классуудай һурагшад үлэмжэ һайн бэлэдхэлтэй ерэбэб гэжэ хаража захалба. Хэжэнгын дунда һургуулиин эхин классуудай дундаһаа Е. В. Семенова, Н. Е. Касаткина гэгшэдэй даадаг 1-дэхи «б», 3-дахи «в» классууд, мүн багшанар В. В. Балханов, А. Б. Цыреторовагай 5-дахи «а», 6-дахи «а» классууд, Л. М. Быкова, Н. Д. Дондокова, Г. Б. Цибикжапова гэгшэдэй даадаг 7-дохи «г», 8-дахи «б», 9-дэхи «б» классуудай һурагшад Шэнэ жэлдээ эрхим һайнаар бэлдээ гэжэ тодорбо. Иигэжэ һурагшадай ёлко үнгэрбэ. Һурагшад мүнөө үедэ коньки, санаар ябажа, хоорондоо мүрысэжэ эхилхэнь.

П. СОДБОЕВ,
багша.

ХҮДӨӨГЭЙ ҺУРАГШАД УЛААН-ҮДЭДЭ

Бүхы һургуулинуудта үбэлэй амаралта эхилжэ, һурагшад холо ойрын аян замда мордонод.

Хүдөө аймагуудай арба гаран һургуулиин һурагшад мүнөө үедэ нийслэл—Улаан-Үдынгоо промышленна ехэ предприятинуудаар ябажа, ажал хүдэлмэритэйнь танилсана. Мүн музей, театрнуудта хүндэтэйгөөр угтуулна.

Жэшээнь, тэдэнэр Ленинэй ордento оперо ба баледэй театрта «Терем-теремок» гэһэн үхибүүдэй оперо, И. Штраусай «Сэнхир Дунай», Б. Ямпиловай «Арюун гоохон Ангар дүүхэй» гэжэ балет болон бусад зүжэгүүдые хаража һонирхобо.

Хүдөө нютагуудhaа 1000 гаран һурагшад аяншалха. Тэдэнэр гэр гэртээ ехэл һонинтой, олзотойнууд бусахань.

Ц. ДОРЖИЕВ.

КУКЛЫН ТЕАТР

Аялын дунда һургуулида куклын театр эмхидхэгдээ һэн. Һаяшаг түс театрые эмхидхэгшэд—пионервожата Мария Городецкая түрүүтэй, һургуулиин аха классуудай һурагшад—«Машахан ба баабгай», «Монсуудай» гэхэ мэтэ зүжэгүүдые табиба.

Театрайхид эдэ үдэрнүүдтэ Дэрээн тосхонһоо дүшэн модоной зайда оршодог Уланхаан нютаг ошожо, тэндэхи эхин һургуулиинхидые, мүн ажалшадые һонирхуулаа.

С. ОЧИРОВ.

Баргажан.

НАХОДКО. Матросуудай **хубсаһа үмдэһэн эдэ басагад хоёр жэлэй туршада һуража мэргэжэлтэй болоод, Алас-Дурна зүгэй пароходствын предприятинуудта ажаллаха юм. Магад тэдэнэр үйлэдбэриин һуралсалай мастер Светлана Васильевна Подлужная шэнги профессионально-техническэ училищи дүүргээд, Свердловой педагогическа индустриальна техникумдэ һуража болохо. Мүнөө Светлана Васильевна түрэл городтоо ерээд, 6-дахи ПТУ-да багшаар хүдэлжэ байна.**

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (зүүн гарhaa) Люда Кобзарь, Люба Крейтор, Галя Гончаренко, Светлана Васильевна Подлужная, Надя Остапенко, Люда Ерошенко, Нина Верховская.

ТАСС-ай фотохронико.

ХИЛЫН САНАҺАА
ТЕЛЕФОН • ТЕЛЕГРАФ • РАДИО

Америкэ, ФРГ Грециин хунтада туһална

...ЬЮ-ЙОРК, январиин 4. (...С). Үнгэрэгшэ оной апрель ...гүрэнэй урбалтын хэгдэхэдэ, ...дэхи засатые сэрэгэй хунта ...һэн байгаа. Тиигэһэнэй һүү... Америкын компанинууд ...иин экономикодо олон мил... доллароо табижа, сэрэгэй ...ые дэмжэһэн юм. Президент ...соной шэнэ программын ...р, Грециhээ бэшэ Баруун Ев... ондоо нэгэшье орондо ...8 он соо Америкын туһалам... үзүүлэгдэхэгүй юм ха. Хой...дошье сэрэгэй хунтада туһа...жа үзүүлжэ байха арга бо...ые Америкын монополинууд... Джонсоной шэнэ программа ...оно.

• • •

...ОНН, январиин 4. (ТАСС). ...Г-гэй правительство, Баруун ...аниин монополинууд Гре...н сэрэгэй хунтада экономиче... горитой туһаламжа үзүүлнэ. ...ун Германиин—Грециин кон...иумай байгуулагдаһан ту... үсэгэдэр эндэ соносхогдоо. ...эй урда тээ Грецидэ үшөө үзэгдөөгүй барилгын ехэ проектые бэелүүлхэ гэжэ тэрэ консорциумда даалгагдаба. Мегалополис (Пелопоннес) шадархи хүрин нүүрһэнэй уурхайе ашаглаха, мүн тэндэ ехэ электростанци бариха тухай тэрээн соонь хэлэгдэнэ. Проектын үнэ 281 миллион марка болохо байха. Тэрэ мүнгэнэй ехэнхиие урдань Афинатай хэгдэһэн хэлсээнэй ёhоор, мүнгэн туһаламжа үзүүлхэ гуримаар Бонн үгэхэ гэжэ шиидээ.

«АЭГ» гэжэ Баруун Германиин томо концернэ тэрэ консорциумые толгойлхо юм ха. Тэрээндэ «Рейншталь (Эссен), «Ферайнигте Кессельверке» (Дюссельдорф) болон бусад фирмэнүүд хабаадаха байна. Барилгынь хүдэлмэри ерэхэ хабартаа эхилхэ.

Гадаадын политическэ талаар гансаарданги байдалhaa мултаран гарахын тула Афинын хунтын ехэ оролдолго гаргажа байха үедэнь Грецидэ экономическа туһаламжа үзүүлхэ гэжэ Бонной шиидэһэндэ анхарал хандуулмаар.

НИГЕРИИН ПРАВИТЕЛЬСТВЫН ШИИДХЭБЭРИ

ЛАГОС. (ТАСС). Нигериин федеральна правительствын тогтоолоор, январиин 3-да энэ орон соо хуушан мүнгэнүүдые шэнээр һэлгэжэ эхилээ. Биафра гэжэ республика гээшэбди гэжэ өөһэдыгөө соносхоһон Зүүн областиин правительство энэ орон соо саарһан мүнгэ хэмгүй ехээр тараажархиһан байна, тиимэһээ мүнгэн жасын хэрэгтэ таагүй байдал тохёолдоһон, мүн аралжаа, хонжоо наймаа хэхэ ябадал ехэдэһэн байгаа. Январиин 21 болотор энэ һэлгэлтэ хэгдэхэ болобо.

Нигериин шэнэ мүнгэ Биафрын республикын территори дээрэ ябахагүй юм гэжэ федеральна правительствын декрет дотор хэлэгдэнэ.

Америкын талхан хоротой байшоо

ТЕГЕРАН, январиин 4. (ТАСС) Тегеранай баруун-хойто районуудта хоротой талха эдиһэнhээ шалтагаалан олон хүн тэмтээ гэжэ һүүлэй үедэ Иранай хэблэл сошордуугаар бэшэнэ. Албан тушаалтанай мэдүүлһэнэй ёhоор, үнгэрэгшэ неделидэ 700 гаран хүн Америкын талха эдеэд үбдэһэн байна.

Лабораторно шалгалта хэхэдэ, тэрэ талхандань хорото бүри шэнгэшэһэн байба.

Эшкол США ошобо

ЛОНДОН, январиин 4. (ТАСС). Израилиин премьер-министр Леви Эшкол мүнөөдэр Вашингтон ошохоёо ниидэжэ гараа гэжэ Рейтер агентствын корреспондент Тель-Авивhaa мэдээсэбэ. Эшкол Холбоото Штадуудта президент Джонсонтой хөөрэлдэһэнэй удаа Канадаар, Англяар ябаха юм ха.

Израилиин правительствын толгойлогшын Вашингтондо хэһэн хэлсээнэй гол асуудалынь—американ зэбсэгүүдые, тусгаарлабал «Ф-4 фантом» гэжэ 50 шэнэ истребитель-бомбардировщик, худалдажа абаха хэрэг болоно.

Долларто аюул тохёолдоно

...ЬЮ-ЙОРК, январиин 4. ...-ай корреспондент Г. Фри... гэжэ дамжуулба: ...нэ жэлэй урдахана үшөө ...миллион алтанай сэнтэй дол... Америкын һан жасада дутаа. ...ин фунт стерлингын үнэгүй ...оной һүүлээр баруун евро...дай алтанда тоң эмээхэй ...е болюулхын тула «валюта тогтонюулха жаса» гэдэгтэ тэрэнь оруулагдаһан байна.

Үнгэрэгшэ жэлэй турша соо США-гай гүрэнэй нөөсэһөө дүн хамта 1.175 миллион алтан доллар хилын саана гаргагдаһан байгаа. Тэрэнэй горитойхон хубинь ноябрь ба декабрь һарануудта тудана.

Дура гутаамаар ааша

...Ю-ЙОРК, (ТАСС). 9б най...ай түлөө американска ...о тэмсэлшэ Дэвид Дел...р гэгшэ рождество бо... үедэ почтоор посылка аба... Тэрээн соонь архиин шэлэй ...ай граната хэгдэнхэй бай... Хармаанай батарейhээ та...н хоёр тон нарин утаһануу... Деллингер тушаан боложо ...ба. Хэрбээ тэрээниие обёороогүй байжа, тэрэ шэлые нээгээ һаань, граната тэһэрхэ байгаа.

Деллингер үнгэрэгшэ жэлэй май һарада Нью-Йоркдо болоһон дайнда эсэргүү жагсаалые, Вашингтон тээшэ шэглэжэ октябрь һарада болоһон маршые эмхидхэһэн юм. Тиимэhээ США-гай хэрхис этэгээдүүд дайн сэрэгтэ эсэргүү тэрэнэй ажал ябуулгадань дура гутаһан байба ха.

Хуурсагуудые Сеул, Бангкок, Канберрэ абаашана

Оркестрэй абяан дуулдана. Хүнэй үгэ хэлэхэ, альга ташахань соностоно... Тиихэдээ «дайнай хүнэһэн»—туһамаршa оронуудhaa ерэһэн солдадуудые Урда Вьетнамдахи Америкын сэрэгэй баазада угтажа байна гээшэ. Угталгые шууяатайгаар, ёhололой оршон байдалда үнгэргэхэ гэжэ пентагон оролдобо. Далайн саанахи генералнуудай һанаһанай ёhoор, энэ ушар империалистнуудай ашат туһада гал хүдар дэбхэрхээр хүнүүдые «зоригжуулха» зорилготой байгаа ха.

Тиин шууяаншье дүүрэбэ. Корабльнуудhaa, транспортна самолёдуудhaa бууһан хүлhэншэд ооhэдыгоо частьнууд, соединенинүүдтэ ошобо. Тиигэжэ Урда Корейн солдадууд—«Сагаан морин», «Эреэн гүрөөhэн» гэдэг дивизинүүдтэ, таиландынхид — «Королевская кобра» гэжэ полкдо, австралиинхид, шэнэ зеландиинхид, филиппинынхид—урда тээнь эндэ ерэһэн батальонууд болон ротонуудтаа ниилээ.

Уэстморлендын штаб тэдэнэрэй дайшалхы ябуулгануудай түсэбые уридшалан зохёогоо юм. Америкын генералнууд «Эреэн гүрөөһэн», «Сагаан морин» гэжэ дивизинүүдые, «Королевская кобра» гэжэ полкые хаана эльгээхэеэ мэдэнхэй байгаа... фронтын эгээн хүшэр хүндэ газарта эльгээхэ, «хосорхо газарнуудта» эльгээхэ байһаниинь элитэ. Урда Вьетнамай партизануудай артиллериин, миномёдой, пулемёдой эгээн ехээр буудадаг газарнуудта эльгээнэ. Америкын хүбүүдые тэндэ эльгээбэл, үхэлөө олохо газартань лэ ябуулһан хэрэг болохо байна бшуу. «Азиинхид хосоржо байһаниинь» дээрэ гэжэ, бусадай гараар гал худхуулжа һураһан генералнууд-янкинууд бодоно.

Сүлөөлэлгын армиин сэрэгүүд болон партизанууд булимтарагшадта олон занга табяа, Сеулай һүрэгүүдэй эльгээһэн хүлһэншэдэй үсөөн бэшэ полкнуудые бута сохёо. Һаяхан дэлхэйн хэблэлдэ гараһан мэдээсэл соо, тусхайлбал, иигэжэ хэлэгдэнэ: «Урда Вьетнамда Урда Корейн 17 мянган солдат үгы хэгдэнхэй». Энэ тоо Урда Вьетнамые сүлөөлхэ Национальна фронтын мэдүүлгэ соо дурдагдаа. США-гай хорото муухай дайнда хабаадалсахадаа, өөрыгөө алаха политика ябуулнаш гэжэ Сеулай зонхилогшо Пак Чжон Хи гэгшэдэ Национальна фронт уридшалан һануулаа һэн.

Бусадай газар булимтарагшадта хэзээшье зол асардагүй юм. Холын джунглиhaa, хадын хабшалнуудhaa Сеул, Пусан, Тэгу, Инчондо, Урда Корейн бусад городууд болон олон һуурин тосхонуудта эльгээгдэһэн Урда Корейн солдадуудай хүүрнүүдтэй арбан долоо мянган хуурсаг эдэ үгэнүүдэй үнэн зүбые үшөө дахин гэршэлнэ. Үсөөн бэшэ хуурсагууд Австралиин, Таиландын, Шэнэ Зеландиин, Филиппинын бүлэгүүдтэ эльгээгдэнхэй. Сайгонһоо зүүн-урдуур (Фуоктуй провинци), Лонгбиннин оршондо болоһон байлдаануудта Австралиин, Таиландын частьнуудай ротонууд, батальонууд ехээр үсөөрөө гэжэ Сүлөөлэлгын армиин мэдээнүүд гэршэлэн харуулна. Шэнэ Зеландиин, Филиппинынгшье хүлһэншэдэй байдал улам муудана. Дайнай һүйдхэл Вьетнамай холын джунглиhaa урда корейнхидэй, таиландынхидай, австралиинхидай, шэнэ зеландиинхидай, филиппинынхидэй гэрнүүдтэ хүрэнэ. Хуурсагуудые дахин дахин Сеулда, Бангкогто, Канберрадэ асарнад... Тэдэнэй тоо бүри олошорхо байха. Юундэб гэхэдэ, Урда Вьетнамай патриодууд интервентнүүдтэ эсэргүү сохилтоёо улам шангадхана. 1965 он соо Урда Вьетнамдахи хархис туһамаршадай гээлтэ хэдэн зуугаадаар тоологдодог байгаа һаа, 1966—1967 онуудта олон мянга болоо.

Хэдэн олон цинклмэл хуурсагууд США-да эльгээгдэнхэй гээшэб! Энэ жэлэй зун-намарай табан һара соо дайсанай гээлтэнь 143000 хүн (тэрэ тоодо 63.400 американхид), туһамаршад-оронуудай 5.500 солдат, офицернүүд болоно гэжэ Урда Вьетнамай «Сүлөөлэлгэ» агентство мэдээсээ.

Вьетнамай газар дээрэ хүбүүдээ, эрэ нүхэдөө, эсэгэнэрээ алдаһан эхэнүүдэй, һамгадай, үхибүүдэй ядарал Америкын хархисуудай һанаае ехээр зобоодоггүй байһыень баримтанууд гэршэлнэ.

Вашингтондо алба хэдэг Пак Чжон Хиин бүлэгүүд Урда Вьетнамда 15 мянган солдадые нэмэлтэ болгон эльтээхэ гэжэ шиидээ. Энээн тухай Франс Пресс агентство мэдээсээ һэн. Бангкогшье «адуунайнгаа зэргээр һүхирөө». «Нэгэ полкын бага һаань —дивизи эльгээхэбди» гэнэ. Тиин Уэстморлендын мэдэлдэ Таиландын үшөө 10 мянган хүбүүдые эльгээхэ гэһэн шиидхэбэри бэлдэгдээ.

Урда Вьетнамдахи сэрэгүүдые олон болгохо тухай шиидхэбэринүүд Канберрадэ, Веллингтондо абтанхай. Рейтер агентствын мэдээсэһэнэй ёhoор, Австрали Урда Вьетнамдахи өөрынгөө подразделенинүүдэй тооё нэмэхээр хараална. Шэнэ Зеланди мүн лэ нэгэ рото эльгээхэ гэбэ. Үгэ дууласатай туһамаршад оронойнгоо залуушуулай ами наһа хайрлanагүй. Доллароор түлэгдөөл hаа болоо.

Урда Вьетнамда «дайнай хүнэһэ» эльгээлгэ Пентагоной сэрэгэй хэрэгтэ хэрщье туһалха аа6. «Эреэн гүрөөhэдшье», «Сагаан моридшье», «Королевскэ кобрануудшье» интервентнүүдые бүта сохидолгоhoo абархагүй.

Һүйдхалгэдэ хабаадалсаһан союзнигуудынь американ ээзэнайнгаа зэмые хубаалдан амсадал байна. Энэ ойлгосотой болдые гоё үгэнүүдээршье, шууягаараршье, сэрэгэй оркестрэй хахир абяагаарhье балартуулжа шадагдахагүй.

Б. ШУМЕЕВ.
(АПН).

ЯХАДАЙ ПОЭТ—МАНАЙ АЙЛШАН

Манай хүршэ Яхадай республикын поэт Виктор Алданский (Виктор Федорович Афанасьев) 1918 ондо Усть-Алданай райондо таряаша бүлэдэ түрэһэн юм. Бага наһанһаа яхад хэлэн дээрээ номдо ехэ шуналтайгаар һуралсажа, богонихон шүлэгүүдые бэшэжэ захалаа һэн. 1952 ондо шүлэгүүдэйнгээ түрүүшын согсолбори толилуулаа. Мүнөө шүлэгэй табан ном яхад, ород хэлэнүүд дээрэ хэблүүлэнхэй.

Нүхэр В. Алданский КПСС-эй гэшүүн, багшын эрдэмэй кандидат, багшанарай ажал хүдэлмэрине шэнжэлһэн олон ном, статьянуудай автор юм. Энэ жэлдэ «Яхадай гэгээрэл» гэһэн гаршагтай ном—багшын эрдэмэй докторой диссертаци бэлдэжэ гарганхай.

Нүхэр Алданский мүнөө манай республикада хоёрдохёо айлшалба. (Түрүүн 1958 ондо ерээ һэн). 1958 ондо манай «Байгал» журналда Г. Чимитовэй оршуулһан хоёр шүлэгынь хэблэгдээ бэлэй. Мүнөө хүндэтэ айлшанайнгаа хэдэн шүлэгүүдые уншагшадайнгаа анхаралда табинабди.

Хүхы шүүмжэлэгшэ хоёр

Үдэшын арюун наранаар
Үндэр хадын модон соо
Хүхюун хонгёо хоолойтой
Хүхы шубуун донгодоо.
Сайлажа һууһан шүүмжэлэгшэ
Саадахине шагнаад хэлэбэ:
— Эгээл зүб донгодоно,
Имэ шубууд хэрэгтэй.
Шүлэгшэ нэгые ой соогоо
Шүүмжэлжэ байна хэбэртэй.

Шубууд наран шэнги...

Уларил дулаан аяма халуун
Урда зүг руу командировкоор
Тэсэлгүй шуурган жабарһаа
Тэрьелэн ошоходоо шадамар.
Шууюур, хүхюу хабартаа зүгөөр
Шубууд, нара дахадаг.
Түрэһэн хойто зүг уруухи зүргөөр
Түргэн шамдуу
тэгүүлдэг.

Газетэ гаргаба

Галданов мэнэ
Газетэ гаргаба.
Гаргаһан лэ статья доогуурнь-хи:
Галданов, Галдан,
Галданай, Галданайхи,
Гал Данов, Галдано...
Ара нэрэнүүд олоншье һаань
Авторынь нэгэ хүн лэ-хи!
Д. МАДАСОН оршуулба.

Булжамуур боргооһон хоёр

— Үглөөнһөө абаад үдэшэ
болотор
Үргэлжэ һиинажа ябаха
Булайл хашартай амитамши?—
гэжэ
Булжамуур боргооһондо хэлэбэ
ха.
— Унтаха нойроо, хоолоо
мартанхайб
Уран бэлигтэй болоо һэм.
Шамһаа үлүүгээр дуулахаяа
Һиипахагүй, харин дуулахын
тулада
Һанаанһаа ондоо юу-хээн
хэрэгтэйл.

Хандагай зүб шүүмжэлээ...

Хандагай нэгэтэ суглаан дээрэ
Хара баабгайе хараажа оробо.
Баабгай дарга бүдүүн юумэ
Балай тоогоошогүй болон һууба.
Эндэ үнэгэн, шандаган, хүнэри
Ээлжээ ээлжээгээр бодожо
ерэбэд.
Хандагайн эндэ хэлэһэн юумэн
Хардалга гээшэ гэжэ хэлэбэд.
Дандаа һүүлдэнь ойн амитад
Дарга ноёнойнгоо үгыдэ.
арадань
Хара баабгайгаа муушалжа
мэдэбэд,
Хандагай зүб шүүмжэлээ
гэлдэбэд.

Аргатай арсалан

Манай бүдүүн Арсалан
Малагар ехэ дарга юм.
Мяха бэлэдхэл эрхилдэг
Манган томо ноён юм.
Ажалдаа һаналаа табингүй
Абаһан мяхаа үжөөбэ.
«Яаха хээхэ болоо бэ?
Ямар арга байна бэ?
Үндэр тушаалһаа хаюулжа,
Үнэн нэрээ гутахамнил...» —
Гэжэ Арсалан бодожо,
Гэдэргэ урагшаа алхалба.
Гэнтэ ухаа абажа,
Гэдэһээ эльбэн маһарба.
Ангай фермэ тээшэ
Аһан шадалаараа хатарба.
— Абарыш намаяа, үүримни,
Аюул юумэндэ ороольби.
Багсалһан мяхамни
Бага зэргэ үжэбэ лэ.
Хани нүхэр Барасни,
Хайрлыш даа намайгаа.
Халтар хара үнэгэдшни
Хамаагүйхэн амитад лэ.
Үнэр ороһоии мяхые
Үрэбхижэ эдихэ лэ.
Үдэр һүнигүй шорондо
Үлэн хооһоор байна бшуу...
Абха нүхэр Барасынь
Арсаланаа хайрлаба.
Үжэһэн бүхы мяхыень
Үнэтэй сэнгээр абаба.

АГНУУРИ АЗАТАЙ

Хяагтын потребсоюзай конторо ангуушадай хүдэлмэриин дүн гаргаба. Тэрэнь баярламаар дүн. Юуб гэхэдэ, ангай арһа бэлэдхэхэ сезонойнгоо түсэб Хяагтын ангуушад 119 процент дүүргээ. Тиигэжэ түсэбһөө гадуур 2600 түхэриггэй арһан тушаагдаба.

Бэлэдхэлэй пунктда хэрмэнэй 8000 шахуу, үнэгэнэй 175, булганай 50 гаран арһан тушаагдаһан байна. Тэрэшэлэн эндэхи ангуушад 60 гаран шоно үгы хээ. Агнуури үргэлжэлһөөр.

Бага-Худэриин ангуушан Сметанин агнууряар эрхим үрэ дүн түйлаа. Тэрэ хадаа 17 булга, 150 хэрмэ барижа, 9 мянга шахуу түхэриггэй олзо хэһэн байна.

А. СУРМАЧ.

ҮХИБҮҮДЭЙ ОНТОХОНУУД

1. ЗҮҮДЭН.

Худариин голдо нэгэ хомхон хэнтэг хүн һууһан юм гэлсэхэ. Эдихэ юумэндээ садаха, дэбгэхэгүй, ходоодоо үлэн ябадаг һэн ха.

Нэгэтэ унтахадаа тогоогоор дүүрэн шанаһан зөөхэй хаража зүүдэлбэ. Эдихэм гэхэдээ халбагагүй байба.

Хойто үдэшэ болоходонь, эгээн ехэ халбагаяа гартаа барижа: «—Зөөхэй садатараа эдихэ аабзаб?»—гэжэ хэлээд унташаба. Теэд тэрэ һүниндөө гүн бүхөөр унтажа, зөөхэй хаража шадабагүй.

2. ҺАЙРХУУ АЛЯАҺАН.

Сар газар хахалаад, анзаһаа шэрэн гэртээ бусажа ябаба. Харгыдань хара аляаһан үулзаад, эбэр дээрэнь һииба ха. Тиигэжэ ябатарнь баһа нэгэ аляаһан ерэжэ, эбэр дээрэнь һууша́ба.

— Эгэшэмни, хаанаһаа ябанабта?—гэжэ нэгэ аляаһаниинь нүгөөдэһөө асууба ха.

Тиихэдэ тэрэнь:

— Хаанаһаа? Бидэнэр газар хахалһанаа бусажа ябанабди!—гэжэ хамараа үргэн харюусаба.

3. СООРХОЙ ХҮНЭГ

Урда сагта нэгэ нютагта залхуу һамган һууһан юм гэлсэхэ. Тэрэ һамганай үдэр болотор унтаад, арай гэжэ бодожо, эбһээлжэ, һуняажа, толгойгоо маажажа, сайгаа шанаха гэхэдэнь, уһан үгы байба ха.

Хараал, шэрээл табиһаар дурата дурагүйгөөр хоёр хүнэгөө бараад, уһанда ошобо ха.

Худагһаа уһа удхажа абаад, гэр тээшээ гэшхэлбэ. Хоёр хүнэгынь соорхой байжа, уһаниинь гоожобо.—«Яаһан һайн юм бэ: хүнэгүүдни хүнгэн болоно»,—гэжэ залхуу һамган һанаба. Гэртээ хүхюн орожо ерээд харахадань, хоёр хүнэг соонь уһан байбагүй.

4. ХОНИН ТУУЛАЙ ХОЁР

Нэгэтэ туулай эдихэ юумэ бэдэрбэ, бургааһа-харгааһан соогуур бүмбэржэ ябаба. Мэхэшэ үнэгэн тэрэнние хараад, хойноһоонь дүгташаба ха. Туулай үдхэн шэрэнги соо хоргодошобо. Мэхэшэ үнэгэн оложо ядан, сүхэрөөд талиишаба ха.

Борсогорхон туулай нэгэ бүртэгэнөөн соо һуужа, уйлаганан хэлэбэ:

— Ойн ангууд юундэ намайе ходоодоо баһажа, эдихэмнай гэдэг бэ? Хэнииье намһаа айдаггүй. Би болбол бүхы ангуудһаа айжа, хоргодожо ябадагби,—гэбэ.

Тиигэжэ ой соогуураа ябажа ябатарнь, шоно харагдаба. Туулай шоноһоо зугадажа, тали газар руу харайжа ябашаба ха. Тэндэнь хонид бэлшэжэ байһанаа, туулайе хараад, бултаараа орбого-торбого харайлдашаба. Тэдэниие харахадаа:

— Хонид намһаа аижа гүйлдэшэбэ. Намһаа айха амитан бии юм байна!—гэжэ туулай хэлээд, бэедээ гомдохоо болижо, һаабарһаабар харайжа гэртээ ошоһон гэлсэхэ юм.

ҮХИБҮҮДЭЙ ТОО — БОДОЛГО

1. Барбаадай. 2. Бадан туулай. 3. Тоохон тобшо. 4. Толи баатар. 5. Бишыхан шэгүүдэй.

* * *

2. Нэгэн юуб? Найсагар Найсаан.
Хоёр юуб? Хонтогор Хондороон.
Гурбан юуб? Гунхалзуур Гунгаа.
Дүрбэн юуб? Дүнхэгэр Дуушхэ.
Табан юуб? Танха гүзээн Танха.
Жоргоон юуб? Жороо Жордой.
Долоон юуб? Долдой Доржо.
Найман юуб? Нарииxан Найдан.
Юһэн юуб? Ехэлиг Енгүүт.
Арбан юуб? Адагууша Арсалан.

(С. Балдаевай суглуулбарһаа).

ЭНЭ ХУУДАҺАНДАМНАЙ УНШАГТЫ:

ШЭХЭНЭЙ ШЭМЭГ НЮДЭНЭЙ ХУЖАР

Яхад поэдэй шүлэгүүд.
Сүлөөтэй сагаа яажа үнгэргэнэт?
Шог ёгто мүрнүүд.

Дээдэ-Онгостойн ойн соорхойнууд соогуур санын зүргэнүүд иишэ тиишээ һэлгэлдэн ошоно. Амаралтын үдэр эндэ хүнүүд илангаяа олон. Бага ехэгүй, хүбүүд, басагад, үхибүүд, наһатайшуул санаар һолжорно. Хүхюун энеэдэн, солгёон дуунууд бүхэли үдэртөө ой соогуур зэдэлнэ.

П. БУРМАКИНАЙ фото.

СҮЛӨӨТЭЙ САГ

АМАРАЛТЫН ҮДЭРЭЙ СЭНГЭЛИГТЭ

Үүжам дэлгэр Буряад ороноймнай галта һудаһан болохо ТЭЦ-эй турбинна цехтэ ехэнхидээ залуушуул хүдэлдэг. Энэ соргой дорюун коллективэй нэгэл тиимэ һайн һайхан юумэ үүдхэхыень, «гэдэргээ шархайлдахаа» һанадаг зарим залуу хүдэлмэришэдые ниитын ажалда эдэбхитэйгээр хабаадуулхын тула ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулжа байхыень ажаглан харахада аятай зохид байха юм. Мүнөө ниитын ажалһаа хулжахаа һанадаг хүнүүд үгы шахуу болонхой. Субботын, воскресениин үдэрнүүдээ зүбөөр, аша үрэтэйгөөр үнгэргэхые оролдоно.

Нэгэ хэды баримтануудые дурдая.

Абаһаар лэ һайнние магтахань шье аягүй юм аабза. Теэд яахаб. Зүбыень зүб хударнь хэлэхэ хэрэгтэй бшуу.

Жэшээнь, тус цехэй залуу коммунист Виктор Климов гэгшэ бэеэ һайрхажа, сээжэеэ ёорожо ябаха дурагүй юм. Тиихэдэ энэ нүхэрнай «намһаа саагуур» гэһэн янзатайгаар ябаха дуратайшуултай аһан шадалаараа тэмсэхые оролдоно.

Хайшан гээд оролдоноб?

Турбинна цехтэ залуу слесарь Борис Соловьев гэгшэ хүдэлдэг. Энэ нүхэр хүдэлжэ байгаад Томск хотын политехническэ институтда заочноор һуралсана. Энэ жэлдэ табадахи курс дүүргэхэнь. Хүдэлжэ байгаад һураха гээшэмнай яһала һайн, хэншье хүнэй үльгэр жэшээ абамаар гээшэ.

Саг саттаа, сахилза хүхэдөө ха юм даа. Саг болзортоо һуража абаагүй һаа, хожомдожо болохо бшуу. Ажал хүдэлмэридөө, мүн һуралсалдаашье яһала урагшатайгаар алхалаашье һаа, нүхэр Соловьев ниитын ажалһаа шадаал һаа хулжахаа һанадаг. «Сүлөө саг намда үгы, сессидэ бэлдэхэ шухала гэхэ мэтээр шалтадаг байһан юм.

Эгээл энэ үедэ залуу коммунист Виктор Климов Борис Соловьевтой нүхэсэхэ гэжэ шиидэбэ. Түрүүшээр нэгэл тиимэ тэсэмгэйгээр, дурыень гутаангүй хөөрэлдэхые оролдобо. Тиихэдэ өөрөөшье Улаан-Үдын түмэр замай техникумдэ заочноор һуралсажа байһанаа, хайшан гэжэ сүлөөтэй сагаа ниитын ажалда зорюулдаг тухайгаа аятайханаар хөөрэһэн лэ байха. Урдань ТЭЦ-эй уран һайханай самодеятельностьдэшье хабаадалсадаггүй, амаралтын үдэрнүүдтэ бүлэг бүлэгөөрөө катогто ошохо гү, али санаар һолжорхоһоо ото таһа арсадаг, шарай зүһэгүй болотороо ном шагаадаг слесарь-студент хожомынь эдэбхи үүсхэл гаргажа эхилбэл даа. Саг зуура номуудаа орхёод, соргой дорюун нүхэдтэйгөө хамта ээлжээтэ концерт бэлдэлсэхэдээ гү, али сэлмэг агаарта санаар һолжорходоо хэн хүнэйшье зүрхэ сэдьхэл сэлмэг һаруул, гунигал гашуудалынышье дэгдэн тарашадаг шуу. Залуу коммунисттай нүхэсэһэнһөө хойшо Борис танихын аргагүйгөөр хубилһан, нюур шарайньшье урма зоригтой болоһон юм.

Жэшээнь, үнгэрэгшэ жэлэй декабриин 22-ой үдэшэ (Энергетигүүдэй һайндэртэ зорюулагдаһан) ТЭЦ-эй уран һайханай самодеятельностиин коллектив концерт табиһан байна. Амаралтын үдэрнүүдые һамбаашалжа бэлдэгдэһэн энэ концертын шухала номернуудые Борис Соловьев, мүн залуу коммунист Виктор Климовэй эдэбхи үүсхэлэй ашаа туһаар ниитын ажалда хабаадалсажа захалһан слесарь Г. Пискарева, А. Тапилин ба бусад гүйсэдхэһэн, харагшадай магтаал һайшаалда хүртэһэн байха.

Галта һудаһанай оньһые даража, сохисыень улам эршэтэй болгожо байһан омог хүхюу хүбүүд, басагадай табиһан концертые хаража байхада, үнэхөөрөөшье омогорхомоор гээшэ. Гушаад жэлэй саада тээ, ТЭЦ-эй һаяхан лэ бодхоогдожо байха сагта, энэ соргой дорюун хүбүүд, басагадай эхэ, эсэгэнэр мүн баһа үетэн нүхэдөө баясуулжа, бэрхэшээлтэ жэлнүүдые гаталжа гараа бшуу.

Буряадай гигант—ЛВРЗ-гэй корпусуудай торхо дархалалсаһан, ТЭЦ-эй оньһые гагналсаһан эхэ, эсэгэнэрэйнгээ эрэлхэг зоримгойгоор хүдэлһэнэй аша туһаар мүнөө билэ неделидээ хоёр үдэр амарха аргатай болоо гээшэбди. Үшар тиимэһээ тэрэ амаралтын үдэрнүүдые миин лэ хиидэ хаянгүй, өөртэнь лэ ашаг туһатайгаар, ТЭЦ-эй залуу коммунист Виктор Климов шэнгеэр үнгэргэхэ ёһотойбди.

Виктор Климовэй һайн һайхан үльгэр жэшээ дахаһан, амаралтынгаа үдэрнүүдые тон зүбөөр үнгэргэхые оролдодог хүнүүд эндэ олоор дайралдана гээшэ. Сүлөөтэй сагтаа спортоор һонирхогшод олон байха. Жэшээнь, комсомолец, коммунис ажалай ударник Борис Бурдуковский гэгшые абаад үзэе. Хэзээдэшье үйдахые мэдэдэггүй, хүнгэн бушуу ябадалтай, энеэбхилэд гэһэн харасатай хүбүүнэй волейболоор наадажа, ямаршье түргөөр, доогуур, дээгүүршье ерэһэн бүмбэгые мингэйдэл габшагайгаар тодон абахыень харахадаа ёһото спортсмен гэжэ һанахаар.

Тиихэдэ Борис хамараа үргэжэ, дээрэлхэжэ ябадаггүй. Ажалһаа сүлөө саттаа үетэн нүхэдөө дуушыень суглуулаад, һэрёохэдэг, спортын элдэб наадануда һургадаг. Ёһото спортсменэй алдар габьяае, мүн хүдэлмэришэн ангиин нэрэ хүндые дээрэ үргэжэ ябаһан хүбүүнэй зориг эрмэлзэл бэелүүлэгдэжэ, тэрэ ДСО-гой «Труд» гэһэн волейбольно командада оролсоһон, спортдо дуратайшуулай магтаал һайшаалда ганса бэшэ хүртэлсэһэн байха юм.

Үгышье һаа, электро-гагнуурщан Дмитрий Расчупкинай гэр бүлынхидтэй танилсая. Зарим хүнүүл суггаа хүдэлдэг коллективэйнгээ дунда аргагүй хүндэтэй, залиин даруу байдаг аад, гэртээ хэрзэгы ааша гаргахаа, архиин һогтуугаар хэрэлдээ шууяа татахаа һанадаг шуу. Тиихэдэ Дмитрий Расчупкин халаа ажалдаашье, гэртээшье ажалша бэрхэ хүдэлмэришэнэй, ёһото һайн эсэгын үльгэр жэшээ харуулжа байдаг гээшэ. Амаралтынгаа үдэрнүүдтэ һамгаяа, үхибүүдээ дахуулаад катогто ошодог, үгышье һаа, театр, кино хаража сэнгэдэг юм. Цеховой комитедэй түрүүлэгшэ байһан тула тэрэ ниитын ажалда эдэбхитэйгээр хабаадажа, сүлөөтэй сагаа зүбөөр үнгэргэхые оролдон, элдэбын дурадхал, һайн һайхан үүсхэл гаргажа байдаг.

Турбинна цехэй залуу хүдэлмэришэдэй үүсхэжэ байһан бүхы үльгэр жэшээнүүдые дууһыень дурдаха аргагүй гээшэ. Тиимэһээ зарим тэды баримтануудые дурдагдаба. Гэбэшье амаралтын үдэрнүүдэй һайн һайхан нүлөөн айл бүхэндэ батаар орожо, зол жаргал заяажа байха аабза гэжэ найданабди.

С. МАХУТОВ,
Улаан-Үдын ТЭЦ-эй слесарь,
Зүүн Сибириин технологическа институдай студент-заочник.
М. ОСОДОЕВ,
манай тусхай корр.

ЭНЕЭДЭТЭЙ, ЗУГААТАЙ

«Аршан» гэжэ туристнуудай санын баазада Улаан-Үдын ЛВРЗ-гэй залуушуул амаралтаяа хүхюутэйгээр үнгэргэнэ. Тэдэнэй омогорхолтой юумэниинь трамплин юм. Трамплинай оройдээрэ эгээл зоригтой, шамбай хүнүүд гарана. Тиимэ хүнүүд «Локомотив» гэжэ спортивна бүлгэмдэ гуша-дүшэ бии. Хэды тиимэ болобошье, тэдэнэр Улаан-Үдын эдиршүүлые атаархуулдаг байха. Гансашье үхибүүд бэшэ ааб даа!

Фотоаппарат баринхай, арай шамай абирһаар хадын оройдо гарабаб. Доошоо харан гэхэдэ, толгой эрьехээр. Финиш дээрэ байһан томо хүнүүдые дээрэһээнь харахада, саадай үхибүүдтэл жарына. Трамплин дээрэһээ һурэхэеэ байгшад ухаандаашье юумэ оруулнагүй хэбэртэй. Тэдэнэрэй нюдэнэй омогой ошон сасархадал гэнэ.

...Санашадай трамплин руу бууха дохёо үгтэбэ. Хярын оройһоо санашад һолжорон хиидэ гарашана. Хаража байхада һонирхолтойшье. Һурэжэ ябаһан тэрэ санашан бэеэ бишыха урагшань бүхылгэд гээд, агаар хаха зүһэн шууяшана. Слесарь Виктор Беседин, модошо дархан Владимир Бойков, заводой ОКС-ын инженер, ниитын инспектор Анатолий Елгин болон бусад хойно хойноһоо һубарин һолжорно. Хорин таба, гушан долоон метр дээгүүр нарһанай оройтой сасуу үндэрөөр ниидэһэндэл шуумайлдана.

Трамплинһаа санаар һурэлгэһөө гадна, заводой аяншалагшадай баазада үшөө гурбан секци хүдэлнэ. Баазада үбгэн залуугүй, гэр бүлөөрөө хүнүүд суглардаг. Ойдо гал түлижэ, сай шанажа уунад. Тэдэнэр наададаг, зугаалдаг.

Тээсгэн эндэ Советскэ Союзай Герой Орешковэй шанда хүртэхын түлөө санаар заншалта урилдаан болоһон байгаа. Тэрэ урилдаанда хүнүүд олоороо хабаадалсаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: трамплин дээрэһээ һурэхэеэ байгшад.

В. ВАДИМОВ
фотонь авторай.

О

ҺОНИРХОЛТОЙ УШАРНУУД

О

1. Алдажархёо

Нэгэтэ Дамдин үбгэн агнуури, тухайгаа хөөрэжэ һууба. Энэ үбгэн хөөрөөндөө дашууран бүри гоёожо, дабһалан татажа байгаад цэгэд «буудадаг» зантай юм. Тэрэнээ мэдүүлхэгүй гэжэ ехэл оролдохо. Геэд хөөрөөнэйнгөө забһарта нэгэл үгэ алдаһан лэ байдаг.

Тэрэ үбгэн ингэжэ хөөрэбэ гээшэ:

— Нэгэтэ зун хужарта һууха гээд, бирдаанхаяа үргэлэнхэй ябажа ябанаб. Бирдаанхымни һайниишье гээшэнь үйгаргүй юм һэн. Юрэдөө юумэ алдаа гэжэ үгы хүн һэм!—гэжэ байгаад тэрэ миһэлзэн үргэлжэлүүлнэ.—Нэгэ тайгада гараад харан гэһээм урдамни томо гэгшын гуран зогсожо байба гээшэл даа. Бишье бирдаанхаяа мүрһөө һуга татаха зуураа бага шагаан татаад лэ шабхыеньшье даражархибаб. Харан гэһээмни һомониинь һөөм тухай нюрган дээгүүрнь гараад, тээ саада тээнь ошожо саһа сагаалхиса сохижорхибо!

Бишье энеэдэһээ барижа ядаад:

— Яагаа һонин юм, зун дунда саһан орэһон байгаа гээшэ гү?—гэжэ асуубаб.

— Үгы, худалаар хэлэнэгүйб. Тэрэ бирдаанхамни мүнөөшье бии юм лэ... Һэ!—гээд тэрэ бүри миһэрэн толгойгоо һэнжэргэбэ.—Бузархаар алдажархёо гүб даа....

2. Аймхай

Нэгэтэ туһагүй аймхай хүн байдаг һэн. Хараһан юумэнһээ айжа, үхэн алдажа ябаха. Тиигээд «аймхай» гэжэ нэрэшэнхэй һэн. Нэгэтэ билэ хүдэлмэридөө ошожо ябатараа энээнэйнгээ хэрзэргэ аймхайень туршаха гэлсэбэбди.

— Давай, тиие, тиигэе!—гэлдэжэ зарим нэгэн бүри хүхиибэ. Энэ хэрэг тоомгүй Бадмада даалгабабди. Тэрэмнайшье юун ха һэм, тиимэрхүү хэрэгтэ шуһагүй амитан ха даа, үгэ дуугүй зүбшөөбэ. Аймхайтай зэргэлээд ябажа ябатараа һуга руунь гэнтэ хүргаараа хадхаад: «Хойноһоош!»—гэбэ.

Нохой халхай, тэрэмнай урагшаа унинханн табижархиба гээшэл даа. Орогүй, ажал дээрээ тогтонгүй гүйжэ арилшахаар шаглахадань, нэгэмнай: «Урдаһааш!»—гэжэ хашхаржархиба.

Аймхаймнай гэнтэ зуг татажа эрьелдэһэн бэеэрээ бидэндээ гүйжэ ерэбэ. Тиихэдэнь одоолшье голгүй аймхайень мэдэжэ, тэрэнэй зүрхыень арай гэжэ доро оруулаа һэмди.

Ц-Д. Чимитцыренов.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Мүнөөдэрэй номерто:

Нэгэдэхи хуудаһанда: «Үгэшни бата байг лэ, хонишон!» гэһэн түрүү бэшэг. «Малшадай ажаһуудал шалганабди» гэһэн рубрика доро рейдовэ бригадын шалгалта. «Түрүүшын үдэрһөө эхилжэ эршэтэйгээр» гэһэн рубрика доро информацинууд толилогдоно. ТАСС-ай материалнууд.

Хоёрдохи хуудаһанда: арадай хиналтын хуудаһан.

Гурбадахи хуудаһанда: хилын саанаһаа ерэһэн телеграммануд.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: «Субботний огонек»: М. Барановай рассказ. Мэлс Самбуевай шүлэг.

САГАЙ УЛАРИЛ

Улаан-Үдын авиаметстанциин мэдээсэһэнэй ёһоор, мүнөөдэр республика доторнай үүлэтэйшэг байха, Байгал шадар саһан орохо. Баруун тээһээ һулаханаар һалхилха. Хойто аймагуудта 21—26, Байгал шадар 9—14, бэшэ нютагуудта 14—19, Улаан-Үдэдэ 14—16 градус хүйтэн байхаар хүлеэгдэнэ.

ЗАЛУУШУУЛА... ЗУГАА

Худанай леспромхозой Сулхара тосхондо шэнэ урда тээхэнэ «Молодежны...жэ кафе нээгдэбэ. Тэндэхи луушуул субботын үдэр... кафедээ сугларжа элдэб т... һони һонин үдэшэнүүдые гэхэ юм.

Кафегэй нээлгэ дээрэ ле... хозой комсомольско орг... циин секретарь Галина Б... сугларагшадые халуунаар ...шалаа. Удаань хорёод оно... сомолецудта үгэ үгтэжэ, ...шанай багша Э. Доржиев, ...промхозой хүдэлмэришэн П. ...кин гэгшэд үгэ хэлэхэдээ, ...засаг байгуулхын, түрүүшын ...мүна эмхидхэхын түлөө үбг... гэнэрэй хэһэн тэмсэл, ...долго тухай, хорёод оной ...молецудай ямар бэрхэш... хүдэлдэг байһан тухайнь ...жэ үгэбэд.

ВЛКСМ-эй Хэжэнгын ...мой секретарь А. Аюржана... луу модошон Т. Базаров ...залуушуулай уулзалга дээр... хэлээ.

«Бидэнэр поэзидэ дурат... гэһэн уряа доро хөөрэлдө... гэлжэлөө. Сулхарын дунда... гуулиин багша Н. Бочарова... совет поэзи тухай хөөрэх... раа, шүлэг уншаа.

Һүүлээрнь дуу дуулалга, ...тын хатар наадан үргэл... байна.

Н. ГАЛДАНО...

Гунга ЧИМИТО...

ҮНДЭР ТУША... ЗЭРГЭ

(Шог ёгто)

Уула үндэр
тушаал хэргэмдэ хүр...
Уушхан зөөлэн
олбог дээрэ дабшалж...
Һанаһан зууһандаа
һайса лаблан хүрэж...
Һарбайһан үлыһэнөө
саб шүүрэн абажа,
Дэмы дэмы
тархи түрүүгээ эрье...
Дэндүү ехээр
хамараа өөдэнь үргэ...
Заримандаа
(Заа-зуу бшил даа манай д...
Эгээлэй зоной
боро юрын байдал,
Эгээл тэрэ
хотогор нуга таладал,
Харабтар мананда
хушаатай байдагынь
мэд...
Харагдаха гээшэнь:
— Оо-даа! Ехэл бэр...

Владимир ПЕТОН...

ЭНЭМНАЙ ЮУ... ГЭЭШЭБ?

Урдуур, хойгуур гүйдэлт...
Үүжам клешхон үмдэтэй,
Ажалгүйхэн хэн гээшэб?
Ажалгүйхэн гээшэмнай –
Убайгүйхэн пижоонхон.

Доржо гэһэн нэрээ
Жоржик болгон һэлгэһэн,
Зайгуултаһан хэн гээшэб?
Зайгуултаһан гээшэмнай –

Зольботоһон пижоонхон.
Шэлтэй хара «сэржэмтэй»,
Сэнгүү ганса байдалтай,
Һэшхэлгүйхэн хэн гээшэб?

Һэшхэлгүйхэн гээшэмнай
Һоригоноһон пижоонхон.

Редакторай орлогшо
М. Н. НИМА...

Манай адрес, телефо...

г. УЛАН-УДЭ, ул. Лени...
Телефоны: редактора —
приёмная—54-93, зам. р...
ра—68-08, зам. редактора—
ответ. секретаря—50-52, за...
вет. секретаря—66-76, ...
партийной жизни—60-91, ...
го хозяйства—64-36, 63-86, ...
ганды и агитации—56-23, ...
мышленности и строитель...
61-35, советского строител...
быта—69-58, культуры и ...
60-21, писем и рабселько...
67-81, информации—34-05, ...
ственная приёмная—56-62, ...
ное бюро—57-63, фотола...
рия—33-61.
Гор. Улан-Удэ, типограф... равления по печати при ... Министров БурАССР

Н-02309.

Зак. №